

PROGNOZA ODDZIAŁYWANIA NA ŚRODOWISKO

**Projektu Strategii Rozwoju Gminy Opole Lubelskie
na lata 2025 – 2030**

Grudzień 2024

Wykonawca prognozy: Eco-clue Witold Wołoszyn

Data sporządzenia prognozy: 31.12.2024 r.

Podpis autora prognozy:

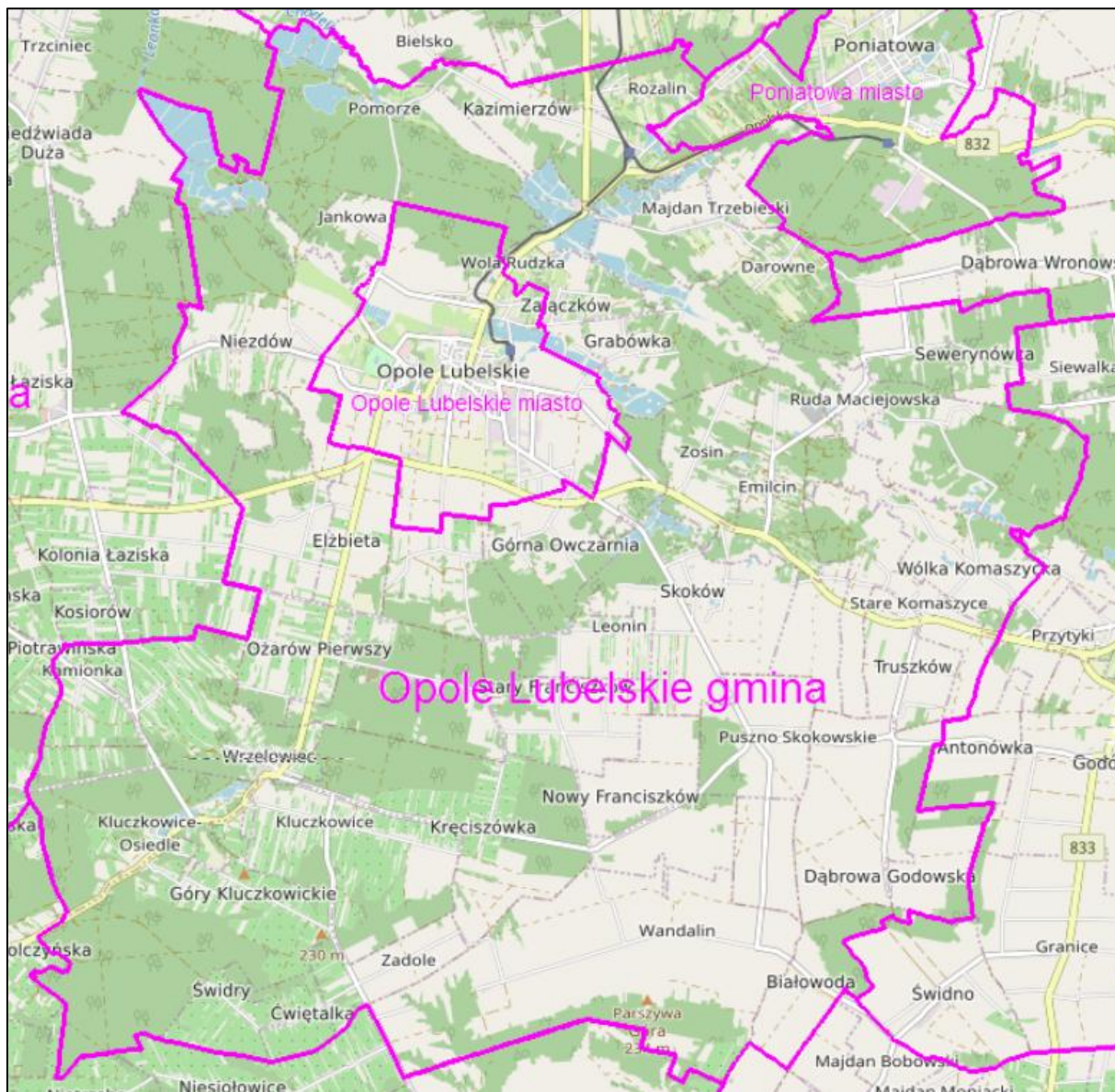
Spis treści

I. Informacje o zawartości, głównych celach projektowanego dokumentu oraz jego powiązaniach z innymi dokumentami.....	5
II. Informacje o metodach zastosowanych przy sporządzaniu prognozy	10
III. Istniejący stan środowiska oraz potencjalne zmiany tego stanu w przypadku braku realizacji projektowanego dokumentu	13
III.1. Ogólne informacje o obszarze objętym Strategią.....	13
III.2. Charakterystyka geograficzna i udokumentowane złoża kopalin.....	14
III.3. Wody	17
III.3.1. Wody powierzchniowe.....	17
III.3.2. Wody podziemne	19
III.4. Gleby.....	22
III.5. Warunki klimatyczne	23
III.6. Flora i fauna	24
IV. Stan środowiska na obszarach objętych przewidywanym znaczącym oddziaływaniem.....	25
IV.1. Jakość powietrza atmosferycznego.....	25
IV.2. Jakość wód.....	26
IV.2. 1. Jakość wód powierzchniowych.....	26
IV.2. 2. Jakość wód podziemnych	27
V. Istniejące problemy ochrony środowiska istotne z punktu widzenia realizacji projektowanego dokumentu, w szczególności dotyczące obszarów podlegających ochronie na podstawie ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody	28
V.1. Obszary podlegające ochronie prawnej na podstawie ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody oraz innych ustaw	28
V.2. Zabytki	32
V.3. Problemy ochrony środowiska	34
V.4. Potencjalne zmiany istniejącego stanu środowiska w przypadku braku realizacji projektowanego dokumentu	34
VI. Cele ochrony środowiska ustanowione na szczeblu międzynarodowym, wspólnotowym i krajowym, istotne z punktu widzenia projektowanego dokumentu, oraz sposoby, w jakich te cele i inne problemy środowiska zostały uwzględnione podczas opracowywania dokumentu	35
VII. Przewidywane oddziaływania na środowisko.....	41
VII.1. Założenia analityczne i identyfikacja oddziaływań.....	41
VII.2. Oddziaływania na ludzi	43
VII.3. Oddziaływania na różnorodność biologiczną, w tym faunę i florę	44
VII.4. Oddziaływania na zasoby i jakość wód	45
VII.5. Oddziaływania na powietrze atmosferyczne i klimat.....	45
VII.6. Oddziaływania na powierzchnię ziemi i krajobraz	46

VII.7. Oddziaływania na zasoby naturalne oraz na zabytki i dobra kultury.....	48
VII.8. Oddziaływania skumulowane.....	48
VII.9. Oddziaływania na obszary chronione, w szczególności sieć Natura 2000.....	49
VIII. Informacje o możliwym transgranicznym oddziaływaniu na środowisko	51
IX. Rozwiązania mające na celu zapobieganie, ograniczanie lub kompensację przyrodniczą negatywnych oddziaływań na środowisko, mogących być rezultatem realizacji projektowanego dokumentu, w szczególności na cele i przedmiot ochrony obszaru Natura 2000 oraz integralność tego obszaru	51
X. Propozycje dotyczące przewidywanych metod analizy skutków realizacji postanowień projektowanego dokumentu oraz częstotliwości jej przeprowadzania	51
XI. Streszczenie w języku niespecjalistycznym.....	52
Wykorzystane materiały	57
Spis rycin i tabel.....	59
Załącznik 1. Oświadczenie autora prognozy.....	60

I. Informacje o zawartości, głównych celach projektowanego dokumentu oraz jego powiązaniach z innymi dokumentami

Strategia Rozwoju Gminy Opole Lubelskie na lata 2025 – 2030 obejmuje powierzchnię 19 373 km², zamieszkaną przez 16 189 osób (ryc. 1).

Ryc. 1. Obszar objęty Strategią Rozwoju Gminy Opole Lubelskie na lata 2025 – 2030.

Źródło: <http://opolelubelskie.geoportal2.pl>

Istotną przesłanką opracowania Strategii była zmiana ustawy o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym (t.j. Dz.U. 2024 poz. 1130), a w konsekwencji zmiana ustawy o samorządzie gminnym (t.j. Dz.U. 2024 poz. 609). Ustawy te zmieniają podejście, zakres i tryb opracowania dokumentów strategicznych na poziomie gminy oraz powodują konieczność większej integracji dokumentów strategicznych i planistycznych (m. in. strategia rozwoju gminy musi być spójna z planem ogólnym gminy).

Zakres i metodyka opracowania Strategii zostały oparte o uwarunkowania i zasady określone w ustawie o samorządzie gminnym (t.j. Dz. U. z 2024 r., poz. 609) oraz w ustawie o zasadach prowadzenia polityki rozwoju (t.j. Dz. U. z 2024 r. poz. 324). Uwarunkowania te odnoszą się przede wszystkim do wymogów formalnych dotyczących zakresu i trybu opracowania, opiniowania i konsultowania Strategii. Strategia Rozwoju Gminy Opole Lubelskie na lata 2025 – 2030 jest spójna z celami Strategii Rozwoju Województwa Lubelskiego 2030 oraz z celami polityki spójności na lata 2021 – 2027. Gmina Opole Lubelskie, zgodnie z typologią przyjętą w Strategii Rozwoju Województwa Lubelskiego 2030, zalicza się do Obszaru Strategicznej Interwencji (OSI) Miejskie Obszary Funkcjonalne (MOF Opola Lubelskiego), a cały obszar powiatu opolskiego objęty został OSI Powiśle.

Zgodnie z Planem Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Lubelskiego (Uchwała Nr XI/162/2015 Sejmiku Województwa Lubelskiego z dnia 30 października 2015 r.) gmina Opole Lubelskie wchodzi w skład obszaru funkcjonalnego o znaczeniu ponadregionalnym „Wiejskie obszary funkcjonalne”, natomiast cały powiat opolski znalazł się w obrębie regionalnego obszaru funkcjonalnego „Powiśle”.

Misją Gminy Opole Lubelskie jest prowadzenie konsekwentnej polityki rozwoju, obejmującej inwestycje w infrastrukturę społeczną, gospodarczą i techniczną, w celu stworzenia dobrych warunków do zaspokajania potrzeb mieszkańców. Gmina stwarza warunki do budowania potencjału społeczno-gospodarczego, dbając przy tym o zrównoważoną przestrzeń i środowisko naturalne.

Wizja rozwoju Gminy Opole Lubelskie: Gmina Opole Lubelskie to obszar bezpieczny i atrakcyjny jako miejsce zamieszkania, pracy i wypoczynku, wykorzystujący swój potencjał turystyczny i kulturowy. Gmina rozwija swoją konkurencyjność, wzmacniając przy tym pozycję gospodarczą w regionie. Prowadzona jest odpowiedzialna polityka społeczna dzięki której stopniowo niwelowane są negatywne zjawiska społeczne i demograficzne.

W dokumencie programowym przewidziano trzy cele strategiczne oraz towarzyszące im kierunki działań:

Cel strategiczny 1 - Wzrost spójności społecznej

Kierunki działań:

- 1.1. Poprawa dostępności dla osób ze szczególnymi potrzebami
- 1.2. Wzrost jakości usług i infrastruktury pomocy społecznej
- 1.3. Zwiększenie atrakcyjności obiektów kultury i ochrona dziedzictwa kulturowego
- 1.4. Wzrost bezpieczeństwa publicznego
- 1.5. Doskonalenie jakości edukacji oraz rozwój kompetencji
- 1.6. Wsparcie dla funkcjonowania organizacji pozarządowych

Cel strategiczny 2 - Poprawa stanu środowiska i ochrona jego zasobów

Kierunki działań:

- 2.1. Zrównoważona gospodarka wodno – ściekowa
- 2.2. Poprawa dostępności zielonych przestrzeni publicznych
- 2.3. Wspieranie efektywności energetycznej i odnawialnych źródeł energii
- 2.4. Poprawa jakości i dostępności infrastruktury rekreacyjnej i sportowej
- 2.5. Wspieranie gospodarki o obiegu zamkniętym

Cel strategiczny 3 - Wzrost atrakcyjności gospodarczej i turystycznej

Kierunki działań:

- 3.1. Rozwój infrastruktury i usług turystycznych
- 3.2. Rozwój marki terytorialnej oraz promocja atrakcyjności inwestycyjnej
- 3.3. Wsparcie dla rozwoju przedsiębiorczości i lokalnej gospodarki
- 3.4. Poprawa dostępności komunikacyjnej
- 3.5. Rozwój elektronicznych usług publicznych i technologii cyfrowych

Zaproponowano również listę 43 projektów, które będą realizowały cele strategiczne w ramach poszczególnych kierunków działań (tab.1). Pola zaznaczone żółtym kolorem identyfikują projekty o neutralnym lub znikomym wpływie na środowisko. Kolorem zielonym oznaczono projekty o przeważającym pozytywnym wpływie na środowisko, natomiast pomarańczowym o potencjalnym negatywnym oddziaływaniu środowiskowym. Bardziej szczegółowe analizy w kontekście oddziaływań na środowisko zawarto w rozdziale VII Prognozy.

Tab. 1. Lista projektów zintegrowanych przewidzianych do realizacji w ramach Strategii Rozwoju Gminy Opole Lubelskie na lata 2025 – 2030.

I.p.	Kierunek działań	Tytuł projektu
1.	1.1. Poprawa dostępności dla osób ze szczególnymi potrzebami	Likwidacja barier architektonicznych w budynkach użyteczności publicznej
2.	1.2. Wzrost jakości usług i infrastruktury pomocy społecznej	Usługi społeczne dla mieszkańców Gminy Opole Lubelskie
3.	1.2. Wzrost jakości usług i infrastruktury pomocy społecznej	Utworzenie instytucji „pierwszego kontaktu” dla osób ze szczególnymi potrzebami w tym z niepełnosprawnościami
4.	1.3. Zwiększenie atrakcyjności obiektów kultury i ochrona dziedzictwa kulturowego	Utworzenie Miniskansenu (lub Zagrody tematycznej lub sieci Zagród tematycznych lub Małego Muzeum Wsi Opolskiej)
5.	1.3. Zwiększenie atrakcyjności obiektów kultury i ochrona dziedzictwa kulturowego	Utworzenie Muzeum Regionalnego (lub Izby Regionalnej)
6.	1.3. Zwiększenie atrakcyjności obiektów kultury i ochrona dziedzictwa kulturowego	Ochrona i remont zabytków na terenie miasta Opole Lubelskie – Program Remontu Kamienic
7.	1.4. Wzrost bezpieczeństwa publicznego	Bezpieczna Gmina
8.	1.4. Wzrost bezpieczeństwa publicznego	Budowa systemu monitoringu wizyjnego
9.	1.5. Doskonalenie jakości edukacji oraz rozwój kompetencji	Poprawa jakości edukacji dzieci i młodzieży
10.	1.5. Doskonalenie jakości edukacji oraz rozwój kompetencji	Aktywizacja i rozwój umiejętności mieszkańców gminy
11.	1.5. Doskonalenie jakości edukacji oraz rozwój kompetencji	Fabryka kompetencji kluczowych

12.	1.5. Doskonalenie jakości edukacji oraz rozwój kompetencji	Podniesienie jakości edukacji, wyrównywanie szans edukacyjnych, aktywizacja dzieci i młodzieży
13.	1.5. Doskonalenie jakości edukacji oraz rozwój kompetencji	Bajkowy świat przedszkolaka. Modernizacja budynku Przedszkola Miejskiego w Opolu Lubelskim.
14.	1.5. Doskonalenie jakości edukacji oraz rozwój kompetencji	Aktywizacja osób nieaktywnych zawodowo
15.	1.6. Wsparcie dla funkcjonowania organizacji pozarządowych	Utworzenie Centrum Wsparcia dla organizacji pozarządowych
16.	2.1. Zrównoważona gospodarka wodno - ściekowa	Modernizacja oczyszczalni ścieków
17.	2.1. Zrównoważona gospodarka wodno - ściekowa	Zdalny odczyt poboru wody i zrzutu ścieków
18.	2.1. Zrównoważona gospodarka wodno - ściekowa	Budowa i modernizacja sieci wod-kan
19.	2.1. Zrównoważona gospodarka wodno - ściekowa	Budowa przydomowych oczyszczalni ścieków na terenie Gminy Opole Lubelskie
20.	2.2. Poprawa dostępności zielonych przestrzeni publicznych	Budowa parków kieszonkowych
21.	2.2. Poprawa dostępności zielonych przestrzeni publicznych	Utworzenie ogrodów sensorycznych
22.	2.2. Poprawa dostępności zielonych przestrzeni publicznych	Zielone przystanki na terenie miasta
23.	2.2. Poprawa dostępności zielonych przestrzeni publicznych	Ochrona bioróżnorodności, siedlisk zwierząt i gatunków roślin na terenie Parku Miejskiego w Opolu Lubelskim
24.	2.3. Wspieranie efektywności energetycznej i odnawialnych źródeł energii	Solarne słupy informacyjno-ogłoszeniowe na terenie miasta Opole Lubelskie
25.	2.3. Wspieranie efektywności energetycznej i odnawialnych źródeł energii	Budowa instalacji odnawialnych źródeł energii na budynkach użyteczności publicznej
26.	2.3. Wspieranie efektywności energetycznej i odnawialnych źródeł energii	Budowa instalacji odnawialnych źródeł energii na budynkach prywatnych
27.	2.3. Wspieranie efektywności energetycznej i odnawialnych źródeł energii	Wymiana źródeł ciepła w budynkach jednorodzinnych na terenie Gminy Opole Lubelskie
28.	2.3. Wspieranie efektywności energetycznej i odnawialnych źródeł energii	Termomodernizacja budynku przy ul. Ogrodowej 9
29.	2.3. Wspieranie efektywności energetycznej i odnawialnych źródeł energii	Termomodernizacja szkół na terenie Gminy Opole Lubelskie
30.	2.4. Poprawa jakości i dostępności infrastruktury rekreacyjnej i sportowej	Budowa krytej pływalni na terenie Gminy Opole Lubelskie
31.	2.5. Wspieranie gospodarki o obiegu zamkniętym	Modernizacja Punktu Selektywnej Zbiórki Odpadów Komunalnych
32.	3.1. Rozwój infrastruktury i usług turystycznych	Budowa infrastruktury turystycznej i rekreacyjnej
33.	3.1. Rozwój infrastruktury i usług turystycznych	Organizacja ruchu turystycznego i ochrona bioróżnorodności na obszarze cennym przyrodniczo Gminy Opole Lubelskie
34.	3.2. Rozwój marki terytorialnej oraz promocja atrakcyjności inwestycyjnej	Przygotowanie i promocja ofert inwestycyjnych gminy w ramach Centrum Obsługi Inwestora

35.	3.2. Rozwój marki terytorialnej oraz promocja atrakcyjności inwestycyjnej	Modernizacja strony internetowej Gminy Opole Lubelskie
36.	3.2. Rozwój marki terytorialnej oraz promocja atrakcyjności inwestycyjnej	„Gmina Opole Lubelskie – budowa, rozwój i promocja marki terytorialnej oraz sieciowych produktów turystycznych”.
37.	3.3. Wsparcie dla rozwoju przedsiębiorczości i lokalnej gospodarki	Przygotowanie terenów inwestycyjnych na terenie Gminy Opole Lubelskie
38.	3.3. Wsparcie dla rozwoju przedsiębiorczości i lokalnej gospodarki	Miejsce przyjazne przedsiębiorcom
39.	3.4. Poprawa dostępności komunikacyjnej	Kolej w Opolu Lubelskim – likwidacja regionalnego wykluczenia kolejowego
40.	3.4. Poprawa dostępności komunikacyjnej	Budowa/ modernizacja dróg na terenie Gminy Opole Lubelskie wraz z infrastrukturą towarzyszącą
41.	3.4. Poprawa dostępności komunikacyjnej	Poprawa dostępności komunikacyjnej na terenie miasta
42.	3.5. Rozwój elektronicznych usług publicznych i technologii cyfrowych	Cyfryzacja i usługi publiczne
43.	3.5. Rozwój elektronicznych usług publicznych i technologii cyfrowych	Rozwój e-usług, informatyzacja Opola Lubelskiego oraz gminy partnerskich drogą do transformacji cyfrowej

Należy podkreślić, że w Strategii przedstawiono zasady i kierunki kształtowania ładu przestrzennego oraz ochrony walorów przyrodniczych i kulturowych na obszarze gminy:

- Zasad ochrony środowiska i jego zasobów, w tym ochrony powietrza, przyrody i krajobrazu;
- Zasad ochrony dziedzictwa kulturowego i zabytków oraz dóbr kultury współczesnej;
- Zasad lokalizacji obiektów handlu wielkopowierzchniowego;
- Zasad lokalizacji kluczowych inwestycji celu publicznego;
- Zasad lokalizacji urządzeń wytwarzających energię o mocy zainstalowanej przekraczającej 500 kW;
- Zasad lokalizacji przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko;
- Zasad kształtowania rolniczej i leśnej przestrzeni produkcyjnej;
- Zasad kształtowania zagospodarowania przestrzennego na obszarach zdegradowanych i obszarach rewitalizacji oraz obszarach wymagających przekształceń, rehabilitacji, rekultywacji lub remediacji;
- Kierunki zmian w strukturze zagospodarowania terenów;
- Kierunki rozwoju systemów komunikacji, infrastruktury technicznej i społecznej.

Sukcesywne wdrażanie tych zasad pozwoli na zachowanie i wzmocnienie systemu przyrodniczego gminy, na który składają się:

- przyrodnicze obszary węzłowe (Wrzelowiecki i Chodelski);
- leśne i dolinne obszary węzłowe;
- dolinne obszary łącznikowe (korytarz ekologiczny Jankówki, korytarz ekologiczny Chodelki).

II. Informacje o metodach zastosowanych przy sporządzaniu prognozy

Jeżeli strategia rozwoju wyznacza ramy dla późniejszej realizacji przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko, to zgodnie z art. 46 pkt 1 ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz ocenach oddziaływania na środowisko (t.j. Dz.U. 2024 poz. 1112 ze zm.) konieczne jest przeprowadzenie postępowania w sprawie strategicznej oceny oddziaływania na środowisko. W ramach postępowania opracowywana jest Prognoza oddziaływania na środowisko (dalej „Prognoza”) skutków realizacji projektowanego dokumentu. Zakres merytoryczny Prognozy określa art. 51.2 ustawy z dnia 3 października 2008 r.

Zakres Prognozy oraz stopień szczegółowości informacji zawartych w opracowaniu został uzgodniony z Regionalnym Dyrektorem Ochrony Środowiska w Lublinie (pismo znak: WOOŚ.411.126.2024.ERU z dnia 23 grudnia 2024 r.) oraz z Lubelskim Państwowym Wojewódzkim Inspektorem Sanitarnym (pismo znak: DNS-NZ.7016.277.2024 z dnia 20 grudnia 2024 r.). Regionalny Dyrektor Ochrony Środowiska w Lublinie wskazał, że Prognoza powinna przedstawiać:

- ocenę wpływu planowanego sposobu zagospodarowania i użytkowania terenu wraz z określeniem jego przewidywanej skali i intensywności (powierzchnia terenu, intensywność użytkowania);
- metody zastosowane przy sporządzaniu prognozy, w szczególności informacje dotyczące pochodzenia danych na temat środowiska przyrodniczego;
- istniejący stan środowiska, w tym opis elementów przyrodniczych, zagrożenia dla środowiska i źródła tych zagrożeń oraz problemy ochrony środowiska istotne z punktu widzenia realizacji projektowanego dokumentu;
- analizę wpływu planowanego zagospodarowania na środowisko przyrodnicze, w tym obszary podlegające ochronie na podstawie ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody (t.j. Dz. U. z 2024 r. poz. 1478) w tym w szczególności: Kazimierskiego Parku Krajobrazowego i jego otuliny (Uchwała Nr XXIX/407/2017 Sejmiku Województwa Lubelskiego z dnia 28 kwietnia 20217 r. w sprawie Kazimierskiego Parku Krajobrazowego - Lubel. z 2017 r. poz. 2324); Wrzelowieckiego Parku Krajobrazowego i jego otuliny (Rozporządzenie Wojewody Lubelskiego z dnia 23 marca 2005 r. w sprawie Wrzelowieckiego Parku Krajobrazowego - Lubel. z 2005 r. Nr 73, poz. 1526); Chodelskiego Obszaru Chronionego Krajobrazu (Uchwała Nr VI/83/2015 z dnia 27 marca 2015 r. w sprawie Chodelskiego Obszaru Chronionego Krajobrazu - Lubel. z 2015 r. poz. 1597.); Kraśnickiego Obszaru Chronionego Krajobrazu (Uchwała Nr XXXVI/491/2017z dnia 18 grudnia 2017 r. w sprawie kraśnickiego Obszaru Chronionego Krajobrazu - Lubel. z 2017 r. poz. 5605.) oraz obszarów europejskiej sieci ekologicznej

Natura 2000: Przełom Wisły w Małopolsce PLH060045 (zarządzenie Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Lublinie, Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Warszawie i Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Kielcach z dnia 31 marca 2015 r. w sprawie ustanowienia planu zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 Przełom Wisły w Małopolsce PLH060045 - Lubel. z 2015 r., poz. 1620); Małopolski Przełom Wisły PLB140006 (zarządzenie Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Lublinie, Regionalnego Dyrektora Ochrony

Środowiska w Warszawie i Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Kielcach z dnia 31 marca 2015 r. w sprawie ustanowienia planu zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 Małopolski Przełom Wisły PLB140006 - Dz. Urz. Woj. Lub. poz. 1621); Opole Lubelskie PLH060054 (zarządzenie Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Lublinie z dnia 29 kwietnia 2014 r. w sprawie ustanowienia planu zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 Opole Lubelskie PLH060054 - Lubel. z 2014 r. poz. 1877.); Komaszyce PLH060063 (zarządzenie Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Lublinie z dnia 26 czerwca 2014 r. w sprawie ustanowienia planu zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 Komaszyce PLH060063 (Lubel. z 2014 r. poz. 2338.)

- analizę i ocenę, czy planowane do realizacji działania umożliwią spełnienie celów środowiskowych dla jednolitych części wód podziemnych i powierzchniowych, określonych w „Planie gospodarowania wodami w obszarze dorzecza Wisły” (rozporządzenie Ministra Infrastruktury z dnia 4 listopada 2022 r. w sprawie Planu gospodarowania wodami w obszarze dorzecza Wisły (Dz. U. z 2023 r. poz. 300), wynikających z Ramowej Dyrektywy Wodnej oraz działu III ustawy z dnia 18 lipca 2001 r. Prawo wodne (tj. Dz. U. z 2024 r. poz. 1087 z późn. zm.),
- analizę wpływu projektowanego zagospodarowania terenu na istniejące i projektowane na terenie gminy ujęcia wód podziemnych wraz z wyznaczonymi strefami ochronnymi,
- analizę i ocenę wpływu realizacji zapisów Strategii na wody podziemne, zwłaszcza na wody GZWP Nr 406,
- identyfikację oraz ocenę przewidywanego znaczącego oddziaływania na środowisko wynikającego z projektowanego przeznaczenia terenu, w tym różnorodność biologiczną, ludzi, zwierzęta, rośliny, wodę, powietrze, powierzchnię ziemi, krajobraz, klimat, zasoby naturalne, zabytki, dobra materialne;
- podsumowanie ocen cząstkowych dla poszczególnych elementów środowiska przyrodniczego oraz obszarów chronionych;
- rozwiązania mające na celu zapobieganie, ograniczenie lub kompensację przyrodniczą negatywnych oddziaływań na środowisko mogących być rezultatem realizacji projektowanego dokumentu

Ponadto, Regionalny Dyrektor Ochrony Środowiska wskazał, że:

- w Prognozie należy przeanalizować czy realizacja zadań zawartych w Strategii nie naruszy zakazów obowiązujących na obszarach podlegających ochronie oraz czy nie będą sprzeczne z ustaleniami planów ochrony dla obszarów podlegających ochronie na podstawie ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody (t.j. Dz. U. z 2024 r. poz. 1478);

- Analizując wpływ realizacji postanowień dokumentu na poszczególne komponenty środowiska przyrodniczego, w tym na obszary i gatunki chronione oraz korytarze ekologiczne, prognoza powinna z podobną uwagą traktować zarówno sytuacje bezpośredniego zagrożenia dla gatunków i siedlisk przyrodniczych, jak również oddziaływania pośrednie;

- Prognoza powinna umożliwić wskazanie na wczesnym etapie potencjalnych kolizji z obszarami przyrodniczymi, kulturowymi oraz ewentualnych konfliktów społecznych. Prognoza powinna także w sposób uzasadniony i racjonalny przedstawić rozwiązania mające na celu zapobieganie, ograniczanie lub kompensację przyrodniczą negatywnych oddziaływań na formy ochrony przyrody;

- Istotnym elementem jest także przeanalizowanie i ocena wpływu realizacji ustaleń projektu strategii na zmiany klimatyczne oraz różnorodność biologiczną. Jednocześnie należy rozważyć czy przewidywane zmiany warunków klimatycznych i środowiskowych będą miały wpływ na realizację projektowanego dokumentu. W prognozie należy przeanalizować czy ustalenia projektu strategii uwzględniają cele i kierunki adaptacji do zmian klimatu, o których mowa w Strategicznym planie adaptacji dla sektorów i obszarów wrażliwych na zmiany klimatu do roku 2020 z perspektywą do roku 2030 opracowanym przez Ministerstwo Środowiska.

Lubelski Państwowy Wojewódzki Inspektor Sanitarny stwierdził, że:

- analiza przedłożonego dokumentu wykazała, że część z projektów wyznaczonych w Strategii Rozwoju może być zaliczanych na podstawie rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 10 września 2019 r. w sprawie przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko (Dz.U. z 2019 r., poz. 1839 z późn. zm.) do przedsięwzięć mogących potencjalnie znacząco oddziaływać na środowisko. W związku z powyższym opracowana prognoza powinna zawierać identyfikację głównych problemów ekologicznych oraz wskazania sposobów ich rozwiązania;

- ocenie powinna być poddana jakość powietrza atmosferycznego, narażenia obszarów chronionych na hałas i oddziaływanie pól elektromagnetycznych, jakość wód powierzchniowych i podziemnych oraz potrzeby w zakresie gospodarki wodno-ściekowej i racjonalnego gospodarowania odpadami;

- Prognoza powinna zawierać ocenę oddziaływania przewidywanych przedsięwzięć na zdrowie ludzi.

Zgodnie z art. 52. 1. ustawy z dnia 3 października 2008 r. informacje zawarte w prognozie oddziaływania na środowisko powinny być opracowane stosownie do stanu współczesnej wiedzy i metod oceny oraz dostosowane do zawartości i stopnia szczegółowości projektowanego dokumentu oraz etapu przyjęcia tego dokumentu w procesie opracowywania projektów dokumentów powiązanych z tym dokumentem.

Prognozę sporządzono stosując metody opisowe oraz analizy jakościowe wykorzystujące dostępne wskaźniki stanu środowiska, jak również identyfikacji i wartościowania skutków przewidywanych zmian w środowisku. Wykorzystano dostępne, aktualne dane o środowisku i jego stanie publikowane m.in. przez Główny Inspektor Ochrony Środowiska, Państwowe Gospodarstwo Wodne Wody Polskie, Państwowy Instytut Geologiczny, Regionalną Dyрекcję Ochrony Środowiska w Lublinie, jednostki naukowe. Przeprowadzono analizę spójności celów Strategii z wiodącymi celami ochrony środowiska ustanowionymi na poziomie międzynarodowym i krajowym.

Wstępnie zidentyfikowano projekty, które mogą potencjalnie pozytywnie i negatywnie wpływać na środowisko, jak również projekty, których potencjalny wpływ na środowisko będzie neutralny w kontekście środowiskowym (tab.1). Bardziej szczegółowe analizy dotyczące potencjalnych oddziaływań na środowisko przeprowadzono w rozdziale VII. Zapisy Strategii dotyczące planowanych działań są ogólne i nie zawierają konkretnych ram czasowych ani szczegółów ilościowych oraz technologicznych. W kontekście wielu projektów nie są też znane szczegółowe lokalizacje. Z tych względów prognoza ma charakter jakościowy oraz ostrzegawczy.

III. Istniejący stan środowiska oraz potencjalne zmiany tego stanu w przypadku braku realizacji projektowanego dokumentu

III.1. Ogólne informacje o obszarze objętym Strategią

Gmina Opole Lubelskie zlokalizowana jest w zachodniej części województwa lubelskiego w powiecie opolskim i graniczy z następującymi gminami powiatu opolskiego: Karczmiska, Poniatowa, Chodel, Łaziska, Józefów nad Wisłą. Wybrane dane dotyczące gminy przedstawiono w tab. 2.

Tab. 2. Wybrane dane statystyczne dla gminy Opole Lubelskie (BDL 2023).

Gmina	Powierzchnia (ha)	Ludność (os.)	Lasy (ha) Lesistość (%)	Długość sieci kanalizacyjnej w relacji do długości sieci wodociągowej (%)	Masa wytworzonych odpadów komunalnych przez jednego mieszkańca w ciągu roku (kg)	Zużycie wody z wodociąg. przez jednego mieszkańca (m ³)	Obszary prawnie chronione ogółem (ha)
Opole Lubelskie	19 373	16 189	5 585,18 28,8	22,50	196	27,4	7 870,97

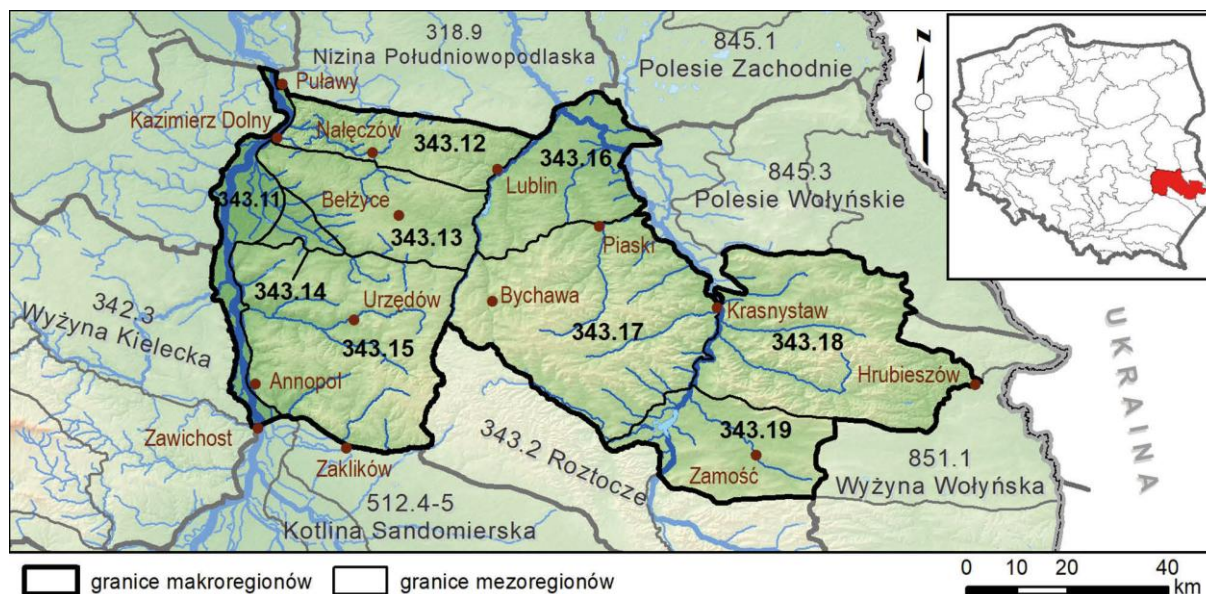
Źródło: Bank Danych Lokalnych <https://bdl.stat.gov.pl>

Przez teren gminy Opole lubelskie przebiegają drogi wojewódzkie:

- Nr 832 relacji Opole Lubelskie – Wola Rudzka – Poniatowa – Krężnica Okrągła,
- Nr 747 relacji Iłża – Lipsko – Solec nad Wisłą – Opole Lubelskie – Bełżyce – Konopnica,
- Nr 824 relacji Anopol – Józefów nad Wisłą – Opole Lubelskie – Puławy – Żyrzyn.

III.2. Charakterystyka geograficzna i udokumentowane złoża kopalin

Zgodnie z podziałem fizycznogeograficznym gmina Opole Lubelskie w całości należy do makroregionu Wyżyny Lubelskiej. W jej obrębie wyróżnia się mezoregiony – Małopolski Przełom Wisły, Obniżenie Chodelskie, Równinę Bełżycką oraz Wzniesienia Urzędowskie (ryc. 2).

Ryc. 2. Położenie makroregionu Wyżyna Lubelska (343.1) i podział na mezoregiony (Richling A. i in. 2021).

Małopolski Przełom Wisły (343.11) [Gajek G., Chabudziński Ł. 2021]

Małopolski Przełom Wisły jest najbardziej na zachód wysuniętym mezoregionem Wyżyny Lubelskiej. W zboczach przełomowej doliny Wisły odsłania się seria wapieni, opok, margli i geł od górnej jury do paleocenu. Utwory podłoża tworzą monoklinę łagodnie nachyloną ku północnemu wschodowi, za wyjątkiem części południowej, gdzie odsłania się niewielka forma antyklinalna z wychodniami skał jurajskich w jądrze. W dnie doliny Wisły dominują czwartorzędowe osady piaszczysto-żwirowe facji korytowej i mułkowo-piaszczyste facji powodziowej (osady rzeczne i fluwioglacjalne), torfy i namuty torfiaste oraz utwory piaszczyste. Morfologia Małopolskiego Przełomu Wisły wynika z właściwości skał podłoża i ich podatności na wietrzenie mechaniczne i chemiczne (fot. 90). W związku z tym wyróżniają się trzy odcinki: południowy – od Zawichostu do Kamienia (szerokość 3–5 km), środkowy – prawostronnie rozszerzony, od Kamienia do Podgórze (szerokość prawie 15 km), północny – od Podgórze do Puławy (szerokość 1–3 km). Wysokości bezwzględne wahają się od 114,6 m n.p.m. do 179,1 m n.p.m. W dnie doliny Wisły widoczne są dwa główne poziomy terasy: zalewowy (terasy niskie, akumulacyjne – holoceni) i nadzalewowy (terasy wysokie, akumulacyjno-erozyjne – plejstoceni). Największą rzeką jest Wisła – o wielonurtowym, roztokowym korycie, którego średni spadek wynosi 0,23%. Średni jej przepływ w przekroju Puławy wynosi 468,80 m³·s⁻¹. Przeważają gleby typowe dla den dolin rzecznych – mady, gleby glejowe i torfowe. W miejscu występowania utworów piaszczystych rozwinęły się gleby bielcowe i rdzawe, zaś na podłożu gliniastym gleby brunatne.

Potencjalną roślinność tworzą łągi: wierzbowo--topolowe – w strefie bezpośrednio przylegającej do koryta Wisły; jesionowo-wiązowe – na terasie zalewowej, jesionowo-olszowe – w podmokłych obniżeniach terenu, gdzie potencjalne są także olsy. Roślinność rzeczywistą na tym obszarze reprezentują jednak głównie zbiorowiska łąk i pastwisk zalewowych, zbiorowisk segetalno-

ruderalnych, wiklin, wierzbowych zarośli nadrzecznych, szuwarów i muraw piaskowych. Poziomy terasy nadzalewowej są siedliskiem sosnowo-dębowych borów mieszanych oraz ubożego grądu.

Równina Beżycka (343.13) [Gajek G., Chabudziński Ł. 2021]

Wysokości bezwzględne na Równinie Beżyckiej wahają się od 121,1 m n.p.m. (w części zachodniej) do 246,3 m n.p.m. (w części północnej). W rzeźbie mezoregionu dominują powierzchnie zrównań ścinające wapienie margliste i opoki kredy górnej i gezy paleocenu, przykryte cienką warstwą osadów czwartorzędowych – mułków lessopodobnych, glin zwałowych i zwietrzelinowych oraz piasków i żwirów wodnolodowcowych. Z lessami północnopolskimi, o miąższości maksymalnie 10 metrów, które nadbudowują południowo-zachodnią, tektoniczną krawędź typu kuesty, zwaną Skarpą Dobrską, związane jest występowanie licznych wąwozów, parowów oraz dolin erozyjno-denudacyjnych. Doliny rzek wypełnione są namułami, piaskami i mułkami (mady).

Na obszarze Równiny Beżyckiej przeważają gleby brunatne i płowe. W dolinach rzecznych występują gleby glejowe i mady. Lokalnie, na wychodniach skał węglanowych, wykształciły się rędziny, a na powierzchniach piasków, gleby bielcowe. Dominującym typem potencjalnej roślinności naturalnej na Równinie jest grąd subkontynentalny w odmianie małopolskiej (seria żyzna i uboga). Ponadto do inwentarza roślinności potencjalnej należy dąbrowa świetlista i suboceaniczny bór sosnowy oraz łąg jesionowo-olszowy – w dolinie Wisły. Obecnie Równina Beżycka jest mezoregionem typowo rolniczym. Grunty orne zajmują 63%, łąki 5,5% a sady 4% powierzchni. Obszar charakteryzuje niska lesistość, która wynosi 16%. Siedlisko grądu w większości zajęte jest przez łąki rajgrasowe oraz uprawy zbóż i roślin okopowych, sady i ogrody. W siedlisku wyżynnej dąbrowy świetlistej na Skarpie Dobrskiej typowe są murawy kserotermiczne. Siedlisko borów sosnowych i sosnowo-dębowych zajmują sosnowe lasy gospodarcze, świeże bory sosnowe oraz zbiorowiska segetalne upraw zbożowych. Siedlisko łągu jesionowo-olszowego, oprócz zbiorowisk naturalnych, zajmują łąki i zarośla.

Obniżenie Chodelskie (343.14) [Zieliński P., Chabudziński Ł. 2021]

Na powierzchni, w zachodniej części mezoregionu, występują głównie czwartorzędowe piaski rzeczne ze zlodowacenia Wisły, piaski eoliczne tworzące rozległe pola wydumowe, holocenijskie piaski i muły rzeczne oraz torfy. W południowej części Obniżenia odsłaniają się margle i opoki kredy górnej. Natomiast we wschodniej części dominują gliny zwałowe ze zlodowacenia Odry oraz piaski, żwiry i pyły rezydualne, zaś w dnach dolin rzecznych, często podmokłych – torfy i namuły torfiaste. Obniżenie Chodelskie ma kształt trójkątnej wąskiej zatoki o charakterze niżowym, przyległej do doliny Wisły, rozszerzającej się (do 20 km) i pochylonej (od 182,0 do 133,3 m n.p.m.) w kierunku zachodnim. W południowej i wschodniej części Obniżenia występują formy krasu normalnego i reprodukowanego.

Mezoregion charakteryzują gleby gruntowo-glejowe w dolinach i obniżeniach, zaś gleby rdzawe i rędziny właściwe – w strefach międziodolinnich. Ponadto na obszarach zwydmionych charakterystyczne są gleby bielcowe. Roślinność potencjalną w mezoregionie reprezentują olsy środkoeuropejskie i niżowy łąg jesionowo-olszowy – w obniżeniach i dolinach, grąd subkontynentalny w odmianie małopolskiej, formie wyżynnej, serii ubożej i żyznej – na obszarach wysoczyznowych, zaś kontynentalne bory mieszane sosnowo-dębowe i suboceaniczny bór sosnowy – na obszarach piaszczystych. Obszar Obniżenia jest wykorzystywany rolniczo (ok. 24% zajmują grunty orne) oraz porośnięte głównie zbiorowiskami leśnymi (ok. 42%). Na polach wydumowych dominuje bór świeży, z udziałem szczytlicy siwej, kostrzewy owczej i goryszu pagórkowatego. Na żyzniejszych siedliskach występują bory mieszane, którego drzewostan tworzą sosna i dąb z domieszką brzozy, podszyt – jarzębina kruszyna i leszczyna, a runo – siódmaczek leśny, konwalia dwulistna, kostrzewa owcza, borówki czernica i brusznica. Na terasach rzecznych występują świeże i wilgotne łąki

mezotroficzne, zaś w zagłębieniach bezodpływowych związanych z zespołem form krasu kredy piszącej – torfowiska wysokie.

Wzniesienia Urzędowskie (343.15) [Brzezińska-Wójcik T., Chabudziński Ł., Gajek G. 2021]

W mezoregionie odślaniają się zróżnicowane skały i osady. Największe powierzchnie zajmują wapienie i opoki górnej kredy (mastrycht). Najstarsze, iłowce i wapienie jury (kimeryd), odślaniają się koło Annopola. Gezy i opoki (turon–santon) widoczne są pomiędzy doliną Wisły a Modliborzycami, zaś wapienie i opoki (kampan) – w zachodniej części Wzniesień. Wapienie miocenijskie typowe są pomiędzy doliną Wisły a Modliborzycami. Plejstocenijskie gliny zwałowe zachowały się na skłonach południowym i północnym regionu, a piaski i żwiry wodnolodowcowe – w południowo-zachodniej strefie krawędziowej. Lessy tworzą zwarte pokrywy w środkowej i północnej części Wzniesień. Holocenijskie piaski i żwiry, a miejscami i torfy, wypełniają dna dolin. Wzniesienia charakteryzuje średnia wysokość względna 31 m, a maksymalna sięga 82 m. Na międzyrzeczu Bystrzycy, Wyżnicy i Sanny charakterystyczny jest poziom wierzchołkowy 280,0–300,0 m n.p.m. W krajobrazie południowej części regionu zaznacza się krawędź, podkreślona przez pasmo pojedynczych wzgórz (Kamienna Góra – 270,4 m n.p.m.). Strefę tę rozcinają wąwozy wyerodowane w wapieniach miocenu. Na północnym skłonie Wzniesień wyróżniają się suche doliny i wąwozy lessowe, a na zachodnim – wydmy.

Na Wzniesieniach Urzędowskich przeważają gleby płowe – w środkowej, wschodniej i południowo-wschodniej części. Gleby rdzawe – zajmują skłony zachodni, północny i południowy, rędziny właściwe – zachodni i lokalnie południowo-zachodni skłony Wzniesień, a mady – dna dolin. Roślinność potencjalną tworzą grądy, a ponadto: wyżynna postać dąbrowy – w zachodniej części Wzniesień oraz niżowa – na ich skłonie północno-wschodnim, bory – na północnym skłonie i na zboczach doliny Wyżnicy, łąki – w dnach dolin. Obszar mezoregionu jest wykorzystywany rolniczo – grunty orne zajmują ponad 50% a lasy ok. 23% jego powierzchni. W zachodniej części Wzniesień przeważają sady, których ogólny udział w powierzchni całkowitej wynosi ok. 8,5%. Zbiorowiska leśne tworzą dąbrowy oraz grądy. Ponadto żyzne buczyny porastają wzniesienia południowej części mezoregionu. Bukowy jest drzewostan na ich szczytach, zaś domieszka innych gatunków np. grabu, klonu pospolitego, dębów – szypułkowego i bezszypułkowego, wiązu górskiego charakteryzuje zbiorowisko na zboczach dolin. W dolinach Wyżnicy i Tuczyna, w starorzeczach, charakterystyczne są łąki, zakrzewienia i ziołorośla. Murawy kserotermiczne spotyka się na zachodniej krawędzi regionu.

Udokumentowane złoża kopalin

Na obszarze gminy Opole Lubelskie dominują złoża piasków i żwirów. Zestawienie udokumentowanych złóż kopalin przedstawiono w tabelach 3 i 4 na podstawie „Bilansu zasobów złóż kopalin w Polsce wg stanu na 31 XII 2023 r.”.

Skróty literowe dotyczące stanu zagospodarowania zasobów w wykazach złóż oznaczają:

E – złożo eksploatowane

M – złożo skreślone z bilansu zasobów w roku sprawozdawczym

P – złożo o zasobach rozpoznanych wstępnie (w kat. C₂ + D, a w przypadku ropy i gazu – w kat. C)

R – złożo o zasobach rozpoznanych szczegółowo (w kat. A + B + C₁, a w przypadku ropy i gazu – w kat.

A + B)

Z – złożo, z którego wydobywanie zostało zaniechane

T – złożo zagospodarowane, eksploatowane okresowo

Tab. 3. Wykaz złóż piasków i żwirów - tys. t.

Lp.	Nazwa złoża	Stan zagospod.	Zasoby		Wydobycie	Powiat
			geologiczne bilansowe	przemysłowe		
1.	Ciepielówka-Zbiornik	P	4 733	-	-	opolski
2.	Emilcin	E	309	309	61	opolski
3.	Grabówka II	Z	162	-	-	opolski
4.	Grabówka III	Z	338	-	-	opolski
5.	Grabówka IV	R	520	-	-	opolski
6.	Grabówka V	R	204	-	-	opolski
7.	Nadstawna	R	tylko pzb.	13	-	opolski
8.	Ożarów	Z	359	-	-	opolski
9.	Ożarów I	E	173	-	5	opolski
10.	Wólka Komaszycza I	E	135	-	13	opolski
11.	Zajączków I	Z	35	-	-	opolski
12.	Zajączków II	R	95	-	-	opolski
13.	Zajączków IV	E	139	-	22	opolski

Źródło: PIG-PIB, 2024. Bilans zasobów złóż kopalin w Polsce wg stanu na 31 XII 2023 r. Warszawa.

Tab. 4. Wykaz złóż torfów dla celów rolniczych - tys. m³.

Lp.	Nazwa złoża	Stan zagospod.	Zasoby		Wydobycie	Powiat
			geologiczne bilansowe	przemysłowe		
1.	Grabówka	Z	9.14	-	-	opolski

Źródło: PIG-PIB, 2024. Bilans zasobów złóż kopalin w Polsce wg stanu na 31 XII 2023 r. Warszawa.

III.3. Wody

III.3.1. Wody powierzchniowe

Najważniejszą rzeką gminy Opole Lubelskie jest Chodelka wraz z lewobrzeżnym dopływem Jankówką. Ponadto gmina położona jest w obszarze dorzeczy rzek II-go rzędu: Potoku Wrzelowieckiego i Wyżnicy. Zgodnie z Rozporządzeniem Ministra Infrastruktury z dnia 4 listopada 2022 r. w sprawie Planu gospodarowania wodami na obszarze dorzecza Wisły (Dz. U. z 2023 r., poz. 300) na terenie gminy Opole Lubelskie wyznaczono 4 jednolite części wód powierzchniowych. Ich charakterystykę zestawiono w tabeli 5.

Tab. 5. Charakterystyka JCWP na terenie Gminy Opole Lubelskie.

Lp.	Nazwa JCWP / Status	Kod JCWP	Aktualny ogólny stan JCWP	Cel środowiskowy (stan/potencjał ekologiczny)	Cel środowiskowy (stan chemiczny)	Ocena ryzyka nieosiągnięcia celów środowiskowych / termin osiągnięcia celów środowiskowych
1.	Wisła od Sanny do Wieprza / naturalna część wód	RW2000122399	zły stan wód	dobry stan ekologiczny	dla złagodzonych wskaźników [benzo(a)piren(w)] poniżej stanu dobrego, dla pozostałych wskaźników - stan dobry	Zagrożona / do 2027 r.
2.	Chodelka / naturalna część wód	RW20000623749	zły stan wód	umiarkowany stan ekologiczny	dobry stan chemiczny	Zagrożona / do 2027 r.
3.	Wrzelowianka / naturalna część wód	RW2000062338	zły stan wód	umiarkowany stan ekologiczny	dobry stan chemiczny	Zagrożona / do 2027 r.
4.	Wyżnica / naturalna część wód	RW20000623369	zły stan wód	umiarkowany stan ekologiczny	dobry stan chemiczny	Zagrożona / do 2027 r.

Ogólny stan wód JCWP na terenie gminy Opole Lubelskie jest zły. Osiągnięcie celów środowiskowych dla wszystkich JCWP (do 2027 roku) określa się jako zagrożone. W zlewniach JCWP występuje presja komunalna, rolnicza lub przemysłowa i jednocześnie brakuje możliwości technicznych poprawy stanu wód. W programie działań naprawczych zaplanowano działania podstawowe, obejmujące uporządkowanie gospodarki ściekowej, które niejednokrotnie są wystarczające, aby zredukować presję komunalną w zakresie odpowiednim dla osiągnięcia dobrego stanu. Realizacja tych działań wymaga odpowiednich środków finansowych i rozłożona jest w długim czasie.

Na terenie gminy Opole Lubelskie brak naturalnych jezior, natomiast znajduje się kilka sztucznych zbiorników wodnych wykorzystywanych rekreacyjnie, do których należy zaliczyć:

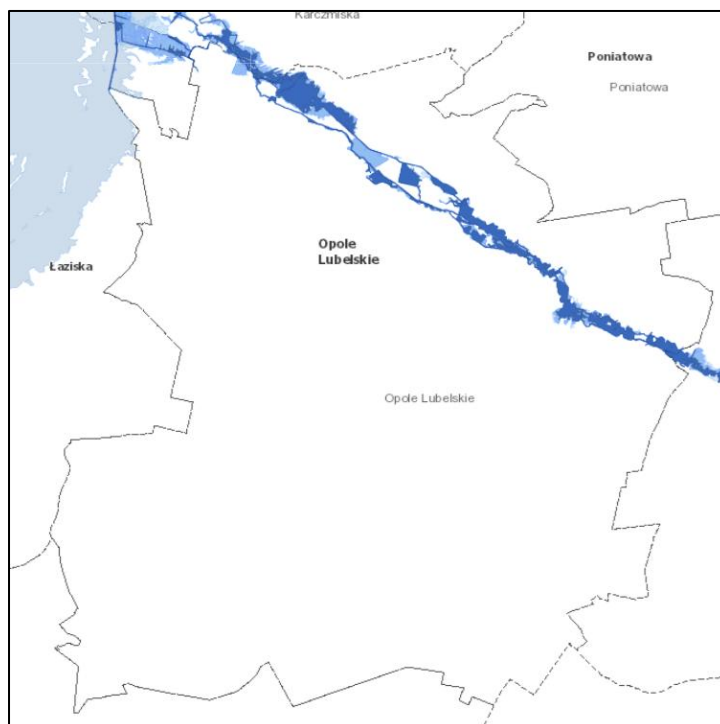
- Jezioro Bartków Ług,
- Kąpielisko w Opolu Lubelskim.

Na terenie gminy prowadzona jest także hodowla i chów karpia oraz innych ryb słodkowodnych w stawach rybnych o powierzchni ponad 400 ha (Pustelnia i Kulig na rzece Poniatówce, Pomorze na Chodelce, Jankowa i Kalinka na rzece Jankówce, Kluczkowice na Potoku Wrzelowieckim).

Najbardziej wydajne źródła na terenie gminy zlokalizowane są w Leoninie i Wrzelowcu. Źródło we Wrzelowcu, znajdujące się k. kościoła, daje początek Potokowi Wrzelowieckiemu.

Zagrożenia powodziowe

Na terenie gminy Opole Lubelskie obszary zagrożenia powodzią zlokalizowane są wzdłuż rzeki Chodelki (ryc. 3). Prawdopodobieństwo wystąpienia powodzi jest średnie i wynosi 1% (raz na 100 lat - wielkość statystyczna, bazująca na danych historycznych). Przepływ maksymalny o prawdopodobieństwie wystąpienia 1% oznacza, że statystycznie takie natężenie przepływu może pojawić się w danym przekroju 1 raz na 100 lat. Nie oznacza to, że powódź o prawdopodobieństwie wystąpienia 1% występuje w odstępach stuletnich.

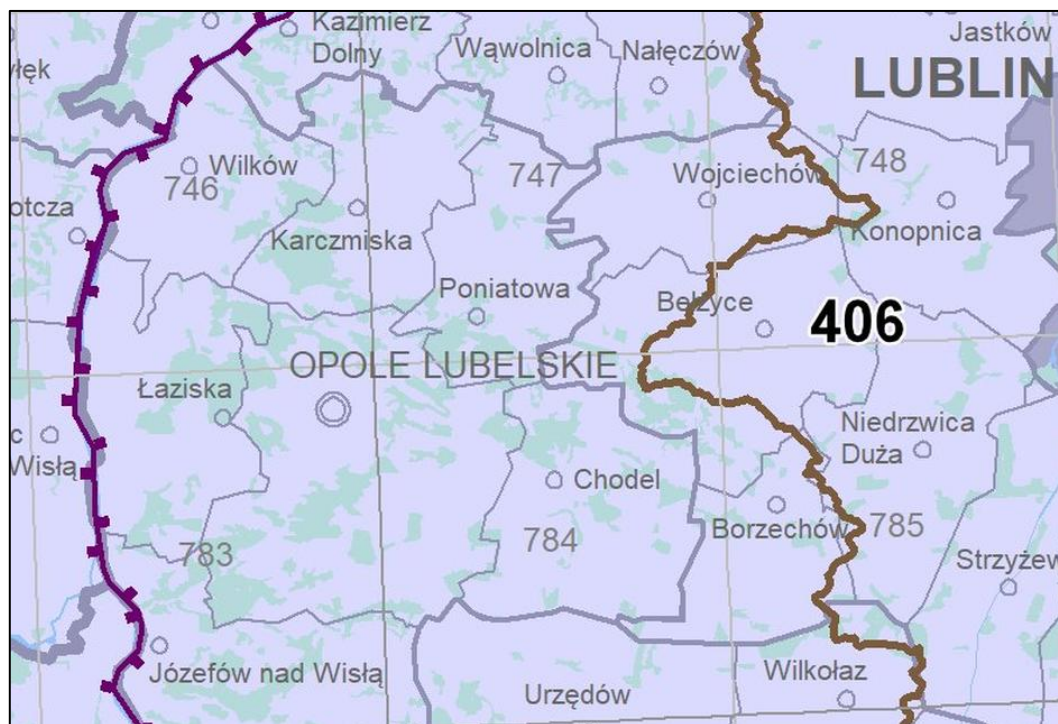

Ryc. 3. Obszar zagrożenia powodziowego w gminie Opole Lubelskie.

Źródło: <https://wody.isok.gov.pl>

III.3.2. Wody podziemne

Gmina Opole Lubelskie znajduje się w obrębie Głównego Zbiornika Wód Podziemnych (GZWP) nr 406 Niecka lubelska (Lublin) (ryc. 4). Obszar GZWP nr 406 jest związany z występowaniem poziomu wodonośnego w węglanowych utworach kredy górnej wykształconych w postaci margli, opok, gez, kredy piszącej i innych przejściowych typów litologicznych przechodzących w układzie poziomym facjalnie jedno w drugie, co łącznie z pionową zmiennością wykształcenia litologicznego sprawia, że warunki występowania wód podziemnych są w nim przestrzennie zróżnicowane. Na przeważającym obszarze zbiornika odstawiają się one bezpośrednio na powierzchni terenu lub są przykryte utworami młodszymi o niewielkiej miąższości. Głębokość do zwierciadła wody jest zróżnicowana i ogólnie zawiera się w przedziale 15 - 50 m. Najpłycej do wody jest w dolinach rzecznych (<2 m), a najgłębiej w strefach wododziałowych.

Ryc. 4. Główny Zbiornik Wód Podziemnych (GZWP) nr 406 Niecka lubelska (Lublin).
Źródło: PIG-PIB 2023. Mapa głównych zbiorników wód podziemnych (stan na 31.12.2023 r.).

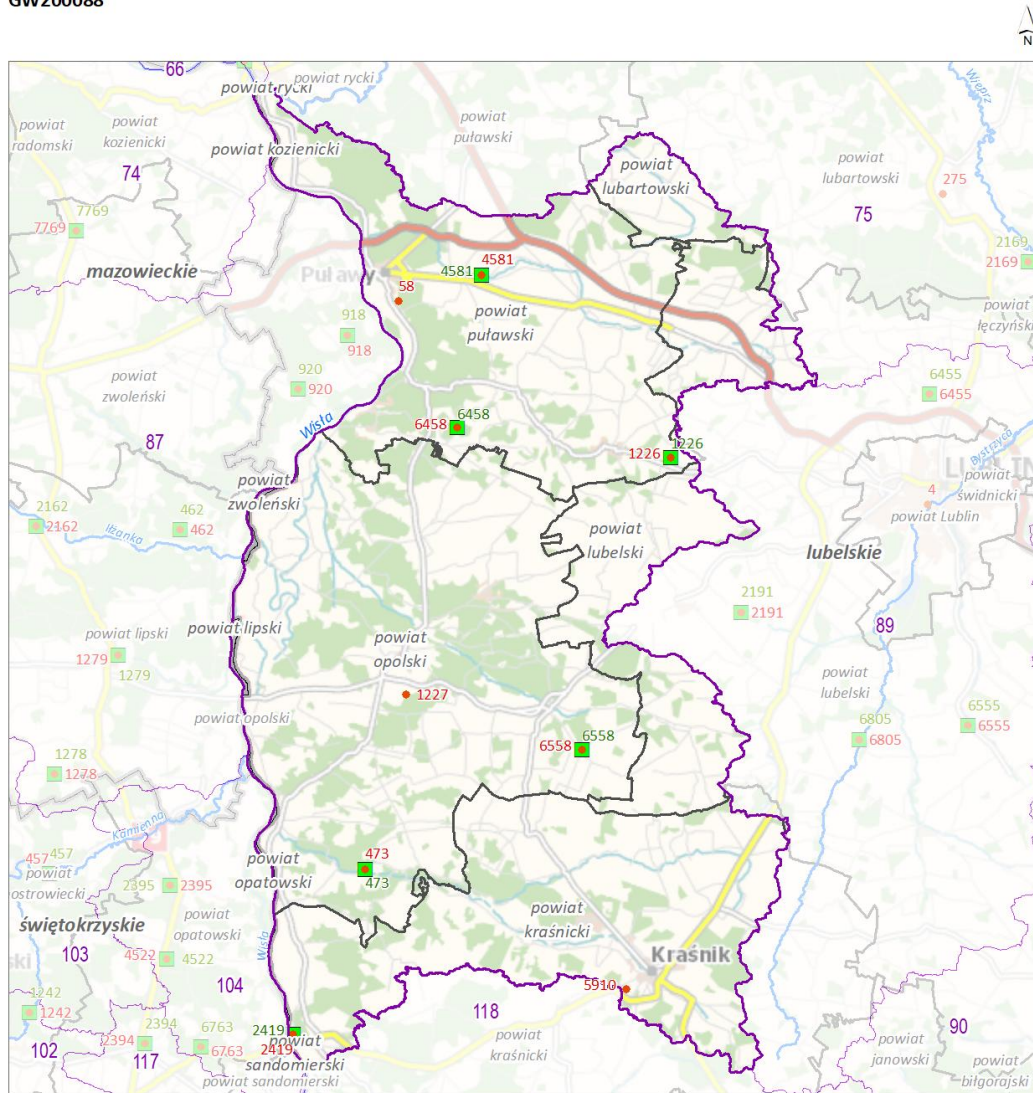
Na obszarze GZWP nr 406 głębokość strefy intensywnego zawodnienia utworów węglanowych, mających praktyczne znaczenie przy budowie i eksploatacji studni sięga do głębokości 120–150 m, a najkorzystniejsze warunki dopływu występują w przedziale 50–120 m. Zbiornik jest zasilany przez bezpośrednią infiltrację wód opadowych w miejscach wychodni skał węglanowych lub pośrednią, przez nadkład osadów czwartorzędowych i neogeńskich. Kredowy zbiornik wód podziemnych jest drenowany w sposób naturalny przez rzeki, proces ewapotranspiracji przebiegający w dnach dolin rzecznych i na obszarach podmokłych równin oraz sztucznie przez eksploatację studzien wierconych (Mikołajków J. i Sadurski A. 2017).

Dla GZWP nr 406 wydzielono obszar ochronny ze względu na występowanie w jego obrębie terenów podatnych i bardzo podatnych na zanieczyszczenie. Proponowany obszar ochronny zajmuje ok. 6751,5 km² (90,3% powierzchni zbiornika).

Jednolite części wód podziemnych

Gmina Opole Lubelskie, podobnie jak cały powiat opolski, znajduje się w obrębie JCWPd nr 88 – kod GW200088 (ryc. 5).

GW200088

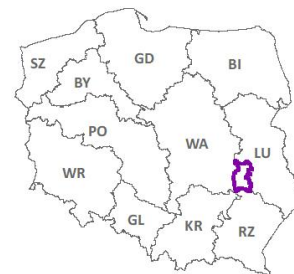
**Jednolita część wód podziemnych (jcwpd)
z lokalizacją punktów sieci obserwacyjno-badawczej wód podziemnych**

Sieć obserwacyjno-badawcza wód podziemnych:

- Punkt monitoringu stanu chemicznego [9]
- Punkt monitoringu stanu ilościowego [6]

- ~ Rzeki
- Obszar wybranej jcwpd
- Pozostałe obszary jcwpd
- Granice administracyjne:
- Polski
- granica województwa
- granica powiatu

Lokalizacja jcwpd nr 88 na tle podziału na RZGW

[3] - liczba wystąpień w wybranej jcwpd
Mapa podkładowa BDOO i BDOT10k,
źródło: http://mapy.geoportal.gov.pl/wss/service/WMTS/guest/wmts/G2_MOBILE_500

Ryc. 5. Gmina Opole Lubelskie w obrębie JCWPd 88 (GW200088).

źródło: Rozporządzeniem Ministra Infrastruktury z dnia 4 listopada 2022 r. w sprawie Planu gospodarowania wodami na obszarze dorzecza Wisły (Dz. U. z 2023 r., poz. 300)

Struktura JCWPd 88 jest złożona z jednego poziomu wodonośnego w utworach szczelinowych górnej kredy – paleocenu występującego na całym obszarze jednostki, poziomu czwartorzędowo-kredowego, występującego tylko w dolinie Wisły i w dolinie ujściowego odcinka Chodelki oraz występującego tylko w części północnej, mało zasobnego poziomu w utworach czwartorzędowych.

Poziom wodonośny kredowy (K3) na przeważającej części obszaru nie jest izolowany od powierzchni terenu lub izolowany cienką pokrywą utworów słabo przepuszczalnych. Jego zasilanie ma charakter bezpośredni lub odbywa się na drodze przesączania się wód opadowych poprzez występujące na powierzchni terenu utwory piaszczyste, ewentualnie poprzez cienkie pokrywy glin zwałowych lub gliniastych deluwiów na zwietrzelinie kredowej. Bazę drenażową tego poziomu stanowi rzeka Wisła oraz jej dopływy na całej swej długości. Zasoby wód podziemnych dostępne do zagospodarowania wynoszą 188 000 m³/d i są wykorzystywane w około 22%.

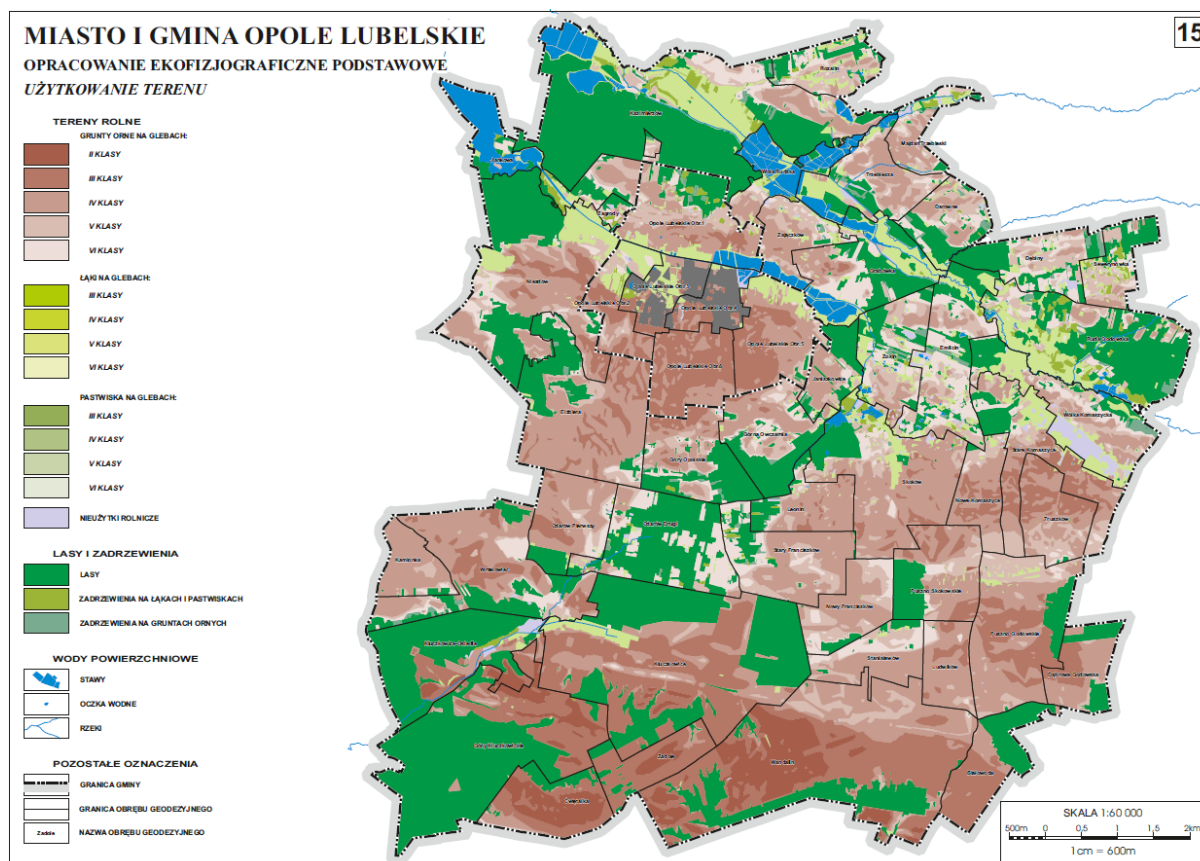
Poziom wodonośny czwartorzędowo-kredowo-paleoceński (Q-K3) występuje tylko w dolinie Wisły. Zasilanie bezpośrednie ma znaczenie znikome i jest równoważone wzmożoną ewapotranspiracją typową dla dolin rzecznych. Utwory wodonośne budujące ten poziom zasilane są właściwie wyłącznie lateralnie wodami podziemnych napływającymi drogami pośredniego krążenia ze wschodu, z obszarów zasilania jednostki lub drogami regionalnego krążenia spoza wschodnich granic jednostki. W okresie wezbrań poziom ten może być chwilowo zasilany wodami powierzchniowymi Wisły (podczas wylewu rzeki) lub lateralnie jej wodami przy wysokich stanach, wskutek odwrócenia przepływu wód podziemnych. Jedynym elementem drenażowym jest rzeka Wisła.

(źródło: <https://www.pgi.gov.pl/dokumenty-pig-pib-all/psh/zadania-psh/jcwpd/jcwpd-80-99/4398-karta-informacyjna-jcwpd-nr-88/file.html>)

III.4. Gleby

W rejonie Kotliny Chodelskiej dominują gleby wytworzone z piasków z rozrzuconymi wśród nich płatami rędzin. Część południowa gminy (Wzniesienia Urzędowskie) charakteryzuje się kompleksami gleb wytworzonych z piasków całkowitych i nawapiennych oraz rędzinami, jak również glebami brunatnymi wytworzonymi z lessów (część południowa i południowo – wschodnia). Gleby płowe zajmują 17,6 % powierzchni użytków rolnych. Wytworzyły się one z lessów oraz piasków gliniastych, a także z pyłów. Gleby brunatne wylugowane i kwaśne zajmują 50 % powierzchni użytków rolnych. Wytworzyły się przeważnie z glin, rzadziej z piasków luźnych i pyłów. Czarne ziemie właściwe zajmują 6,9 % powierzchni użytków rolnych. Wytworzyły się na ogół z piasków gliniastych. Występują głównie w obniżeniach terenowych, a także na płaskich terenach o utrudnionym odpływie. Rędziny stanowią łącznie 15,0 % użytków rolnych. Wytworzone są ze skał wapiennych okresu kredowego. Najpełniej wykształcone są z miękkich margli, natomiast najpłytsze występują na podłożu wietrzącej opoki. Mady i gleby mułowo-torfowe wypełniają większe doliny rzeczne, w których powstały w utworów aluwialnych. Zajmują łącznie 3,0 % powierzchni użytków rolnych gminy.

Na terenie gminy przeważają gleby na gruntach ornych dobrej i średniej jakości, podścielone piaskami i glinami lekkimi, z których największa część jest zakwalifikowana do II – IV klasy bonitacyjnej (ryc. 6).

Ryc. 6. Użytkowanie terenu w gminie Opole Lubelskie.

Źródło: Babuchowski J. 2012. Opracowanie ekofizjograficzne podstawowe dla Miasta i Gminy Opole Lubelskie.

III.5. Warunki klimatyczne¹

Gmina Opole Lubelskie znajduje się na Wyżynie Lubelskiej. Klimat Wyżyny Lubelskiej ma charakter umiarkowany z silnym wpływem klimatycznym kontynentalnych mas powietrza. Gmina posiada bardzo korzystne w skali kraju warunki usłonecznienia. Średnie roczne temperatury powietrza wynoszą 7,8 °C. Jest to temperatura wyższa w stosunku do pozostałego obszaru Wyżyny Lubelskiej. Całkowite promieniowanie słoneczne (średnia suma dobową w roku) osiąga wartość 10,06 MJ/m². Roczna suma usłonecznienia rzeczywistego wynosi 1495 godzin, średnie w roku usłonecznienie względne - 33,4%, a zachmurzenie- 70%. Liczba dni gorących w roku (temp max > 25°C) wynosi 38,4, dni upalnych (temp. maks. > 30°C) - 3,7, dni mroźnych w roku (temp. min. < 10°C) - 31,2, a bardzo mroźnych (temp. min.<10°C)-4,4. Średnia w roku prędkość wiatru wynosi 3,2 m/sek, natomiast liczba dni z silnym wiatrem (> 8 m/sek) - w roku osiąga wartość 23,2. Przeważają wiatry z sektora zachodniego o średniej prędkości 3,5 m/sek. Liczba dni z opadem (> 0,1 mm) średnio w roku wynosi 172, liczba dni z pokrywą śnieżną- 87, z mgłą- 23,6, a z burzą- 24,3. Okres wegetacyjny trwa około 220 dni, a okres gospodarczy (bez przymrozków) - 248 dni. Zima trwa 95 dni (30.XI - 5.III), przedwiośnie 29 dni (5.III - 3.IV), wiosna 57 dni (3.IV - 30.V), lato 93 dni (30.V - 3.LVIII), jesień 59 dni (3.LVIII - 29.X), a przedzime 32 dni (29.X - 30.XI). Średnia temperatura zimą to 4°C, a w miesiącach ciepłych 18 - 19°C. Średnie roczne temperatury powietrza wynoszą 7,8 °C. Jest to temperatura wyższa w stosunku do pozostałego obszaru

¹ na podstawie: Babuchowski J. 2012. Opracowanie ekofizjograficzne podstawowe dla Miasta i Gminy Opole Lubelskie.

Wyżyny Lubelskiej. W trakcie półrocza chłodnego (listopad – kwiecień) suma opadów wynosi 220 mm, natomiast w półroczu ciepłym (maj – październik) na Wyżynę spada od 350 do 400 mm. Przez 80 dni w roku utrzymuje się pokrywa śnieżna, natomiast okres wegetacyjny trwa ponad 200 - 210 dni. Gminy nadwiślańskie są uprzywilejowane pod względem klimatycznym. Wyróżnia się tu jedną z największych ilości dni z optymalną dla człowieka temperaturą powietrza (43 dni) i najdłuższym na Lubelszczyźnie okresem lata (średnio 102 dni). Łagodność klimatu sprzyja intensywnym uprawom sadowniczym i warzywniczym.

III.6. Flora i fauna

Interesująco pod względem przyrodniczym prezentuje się obszar Wrzelowieckiego Parku Krajobrazowego. Prawie 40% powierzchni parku krajobrazowego porastają lasy, głównie grądowe (grabowo-dębowe), a także bory mieszane (sosnowo-dębowe). Występuje w nich wiele roślin rzadkich i chronionych (tojad dzióbaty, mieczyk dachówkowaty, pluskwica europejska, lilia złotogłów, wawrzynek wilczełyko, parzydło leśne, podkolan biały, bluszcz i inne). Spośród rzadkich zwierząt w lasach tych występuje m.in.: orzesznica, borsuk, łasica, kuna i tchórz. Duże walory krajobrazowe i przyrodnicze mają stawy w Kluczkowicach, będące ostoją chronionych gatunków ptaków wodnych (kokoszka wodna, perkoz rdzawoszyi). Żyją tu również rzadkie płazy i gady (ropucha zielona, rzekotka drzewna, jaszczurka zwinka, zaskroniec), spotkać można rzadkie motyle i trzmiele.

Większość Chodelskiego Obszaru Chronionego Krajobrazu zajmują naturalne wilgotne łąki, na których spotkane są rzadkie gatunki roślin, jak np.: kruszczyk błotny, kukułka krwista, tłustosz dwubarwny i inne. Na licznych stawach w dolinie Chodelki gnieźdzą się rzadkie gatunki ptactwa wodnego (perkoz rdzawoszyi i dwuczuby, czapla siwa, bąk, bączek, łabędź niemy, cyraneczka, płaskonos i inne).

W rejonie Opola Lubelskiego Opole Lubelskie (dawny pałac Lubomirskich z XVII w.) znajduje się miejsce rozrodu nietoperza nocka dużego z II Załącznika Dyrektywy Siedliskowej. Jest to druga pod względem wielkości kolonia rozrodcza tego gatunku nietoperzy w regionie.

W pobliżu miejscowości Komasyce Stare oraz Wólka Komasycka w Kotlinie Chodelskiej zlokalizowane są ciekawe zbiorowiska wodne i łąkowe, a także zaroślowe i leśne. Występują w nich rzadkie i chronione rośliny: lipiennik Loesela, kukułka krwista, kukułka plamista, kruszczyk błotny, tłustosz dwubarwny, zerwa kulista, marzyca ruda, turzyca Dawalla, gnidosz błotny, pływacz zwyczajny, grzybień biały, bobrek trójlistkowy i inne. Żyją tu także gatunki chronionych zwierząt, jak: rzekotka drzewna, żaba wodna, żaba trawna, kumak nizinny, traszka zwyczajna, ropucha szara, jaszczurka żyworodna, błotniak łąkowy i stawowy, derkacz, czajka, kszczyk, świergotek łąkowy, brzęczka, łozówka, rokitniczka i inne. Jednakże głównym celem ochrony jest zachowanie siedlisk pięknego storczyka - lipiennika Loesela, którego populacja liczy tu ponad 400 okazów i jest największą na Lubelszczyźnie i jedną z większych w Polsce.

Najcenniejsze obszary i obiekty przyrodnicze w obrębie gminy Opole Lubelskie zostały objęte ochroną prawną, a informacje na ten temat zawarto w rozdziale V.1.

IV. Stan środowiska na obszarach objętych przewidywanym znaczącym oddziaływaniem

Poniżej przedstawiono charakterystykę jakościową środowiska dla terenu gminy Opole Lubelskie. Skoncentrowano się na dwóch komponentach – powietrzu atmosferycznym (w tym klimat akustyczny) oraz wodach. Jakość tych komponentów decyduje o bioróżnorodności i jakości życia. W przedstawionych analizach wykorzystano raporty i materiały monitoringowe Głównego Inspektoratu Ochrony Środowiska.

IV.1. Jakość powietrza atmosferycznego

Zgodnie z Roczną oceną jakości powietrza w województwie lubelskim za rok 2023 (GIOŚ 2024) w województwie wyróżnia się 2 strefy: Aglomerację Lubelską i strefę lubelską. Ocenie jakości powietrza ze względu na ochronę zdrowia ludzi podlegają 2 strefy: Aglomeracja Lubelska i strefa lubelska, ocenie jakości powietrza ze względu na ochronę roślin – strefa lubelska. Teren gminy Opole Lubelskie (powiat opolski) położony jest w strefie lubelskiej (ryc. 7).

Ryc. 7. Podział województwa lubelskiego na strefy dla celów oceny jakości powietrza za 2023 rok. Źródło: GIOŚ, Regionalny Wydział Monitoringu Środowiska w Lublinie 2024. Roczna ocena jakości powietrza w województwie lubelskim. Raport wojewódzki za 2023 rok. Lublin, kwiecień 2024.

Na obszarze województwa lubelskiego od wielu lat występuje niski poziom zanieczyszczenia powietrza: dwutlenkiem siarki, dwutlenkiem azotu, benzenem, tlenkiem węgla oraz oznaczanymi w pyłe zawieszonym PM10 metalami: ołowiem, arsenem, kadmem i niklem.

W 2023 roku stężenia średnie roczne benzo(a)pirenu zawartego w pyłe zawieszonym PM10 na wszystkich stanowiskach pomiarowych nie przekroczyły poziomu docelowego. Analiza wyników pomiarów jakości powietrza na terenie województwa lubelskiego wykazała, że po raz pierwszy od 2014 roku na wszystkich stanowiskach pomiarowych został dotrzymany poziom docelowy benzo(a)pirenu zawartego w pyłe zawieszonym PM10, co wskazuje na poprawę jakości powietrza w roku oceny. W porównaniu do roku poprzedniego, na terenie województwa, wartości stężeń tego zanieczyszczenia znacznie się obniżyły.

Jednakże w dalszym ciągu istnieje problem z występowaniem wysokich stężeń benzo(a)pirenu zawartego w pyłe zawieszonym PM10 w sezonie grzewczym, co wskazuje, że główną przyczyną podwyższonych stężeń jest „niska” emisja pochodząca z indywidualnego ogrzewania budynków.

W ostatnim dziesięcioleciu notuje się stopniową poprawę jakości powietrza pod względem zanieczyszczenia powietrza pyłem. W 2023 roku średnioroczne i dobowe stężenia pyłu zawieszzonego PM10 w stosunku do roku 2022 znacznie się obniżyły i na terenie całego województwa nie przekroczyły poziomów dopuszczalnych. Przeprowadzona ocena jakości powietrza wykazała brak przekroczeń w 2023 roku poziomu dopuszczalnego pyłu zawieszzonego PM2,5. Na wszystkich stanowiskach pomiarowych został dotrzymany poziom dopuszczalny pyłu zawieszzonego PM2,5 dla fazy II (20 µg/m³). W porównaniu do roku 2022 wartości stężeń tego zanieczyszczenia, podobnie jak pyłu zawieszzonego PM10, znacznie się obniżyły.

W 2023 roku nie stwierdzono przekroczenia poziomu docelowego ozonu określonego dla kryterium ochrony zdrowia ludzi. Stwierdzono jednak, podobnie jak w latach poprzednich, przekroczenie poziomu celu długoterminowego na stacjach pomiarowych w województwie, w tym na obszarze gminy Opole Lubelskie.

W odniesieniu do kryterium ochrony roślin, w 2023 roku pomiary jakości powietrza oraz wyniki obiektywnego szacowania w oparciu o wyniki modelowania nie wykazały przekroczeń poziomów dopuszczalnych określonych dla dwutlenku siarki i tlenków azotu oraz poziomu docelowego ozonu. Przekroczenie w strefie lubelskiej, w tym na obszarze gminy Opole Lubelskie stwierdzono w przypadku ozonu w odniesieniu do poziomu celu długoterminowego.

IV.2. Jakość wód

IV.2. 1. Jakość wód powierzchniowych

Z danych monitoringowych wynika, że stan wszystkich monitorowanych wód znajdujących się w granicach gminy jest zły (tab. 6). Dla wszystkich JCWP głównym źródłem zanieczyszczenia wód są zanieczyszczenia zawarte w spływach powierzchniowych z terenów zurbanizowanych, nieuporządkowana gospodarka ściekowa w jednostkach osadniczych oraz nieumiejętne nawożenie mineralne i organiczne. Wpływ działalności antropogenicznej na stan JCWP generuje konieczność przesunięcia w czasie osiągnięcia celów środowiskowych z uwagi na brak rozwiązań technicznych możliwych do zastosowania w celu poprawy stanu JCWP.

Postęp w osiąganiu celów środowiskowych JCWP w porównaniu do aPGW 2016 r. (wg oceny stanu wód za lata 2014-2019) przedstawiono poniżej. Ocena postępu została dokonana według podziału jednostek planistycznych aPGW (2016).

Wrzelowianka

Stan/potencjał ekologiczny RW200062338: cel nieosiągnięty - ale poprawa stanu/potencjału

Stan chemiczny RW200062338: brak możliwości oceny postępu

Wisła

Stan/potencjał ekologiczny RW2000212339: cel nieosiągnięty - brak postępu; RW2000212399: cel nieosiągnięty – brak postępu

Stan chemiczny RW2000212339: cel nieosiągnięty - pogorszenie do stanu złego ; RW2000212399: cel nieosiągnięty - pogorszenie do stanu złego

Wyźnica

Stan/potencjał ekologiczny RW2000623363: cel nieosiągnięty - brak postępu; RW20006233649: cel nieosiągnięty – ale poprawa stanu/potencjału ; RW20006233669: cel osiągnięty – utrzymanie dobrego stanu ; RW2000923369: cel nieosiągnięty - brak postępu

Stan chemiczny RW2000623363: cel osiągnięty – utrzymanie dobrego stanu ; RW20006233649: brak możliwości oceny postępu; RW20006233669: cel nieosiągnięty - pogorszenie do stanu złego; RW2000923369: brak możliwości oceny postępu

Chodelka

Stan/potencjał ekologiczny RW2000023746: cel nieosiągnięty - pogorszenie do stanu złego; RW20006237436: cel nieosiągnięty - ale poprawa stanu/potencjału; RW20006237449: cel nieosiągnięty – brak postępu; RW20006237452: cel osiągnięty – utrzymanie dobrego stanu; RW20006237454: cel nieosiągnięty - pogorszenie do stanu złego; RW20006237472: cel osiągnięty – utrzymanie dobrego stanu; RW2000923749: cel nieosiągnięty - ale poprawa stanu/potencjału

Stan chemiczny RW2000023746: cel nieosiągnięty - pogorszenie do stanu złego; RW20006237436: cel osiągnięty – utrzymanie dobrego stanu; RW20006237449: cel osiągnięty – utrzymanie dobrego stanu; RW20006237452: cel nieosiągnięty - pogorszenie do stanu złego; RW20006237454: brak możliwości oceny postępu; RW20006237472: cel nieosiągnięty - pogorszenie do stanu złego; RW2000923749: brak możliwości oceny postępu

Tab. 6. Wyniki monitoringu JCWP na terenie gminy Opole Lubelskie w latach 2018-2021.

JCWP Nazwa i kod	Klasyfikacja stanu / potencjału ekologicznego			Klasyfikacja stanu chemicznego		Ocena stanu JCWP	
	Rok badań	klasa	Stan / potencjał ekologiczny	Rok badań	Stan chemiczny	Rok badań	Ocena
Wiśła od Kamiennej do Wieprza PLRW2000212399	2021	5	zły stan ekologiczny	2021	poniżej dobrego	2021	zły stan wód
Chodelka od dopł. spod Wronowa do ujścia PLRW2000923749	2020	5	zły stan ekologiczny	2020	poniżej dobrego	2020	zły stan wód
Wrzelowianka PLRW200062338	2020	4	słaby stan ekologiczny	2020	poniżej dobrego	2020	zły stan wód
Wyźnica od Urzędówki do ujścia PLRW2000923369	2020	3	Umiarkowany stan ekologiczny	2020	poniżej dobrego	2020	zły stan wód

Źródło: GIOŚ - <https://wody.gios.gov.pl/pjwp/publication/RIVERS/88>

IV.2. 2. Jakość wód podziemnych

Gmina Opole Lubelskie znajduje się w obrębie jednolitej części wód podziemnych JCWPd nr 88 (PLGW200088). Cały obszar objęty jest GZWP nr 406 Niecka lubelska (Lublin). Głównym wodonoścem w GZWP nr 406 są szczelinowe i szczelinowo-porowe utwory kredy górnej położone na

głębokości około 85 m p.p.t. Szacunkowe zasoby dyspozycyjne tego zbiornika wynoszą około 1330 tys. m³/d, a jego powierzchnia liczy około 7200 km².

Państwowy Instytut Geologiczny – Państwowy Instytut Badawczy, na zlecenie Głównego Inspektoratu Ochrony Środowiska, w ramach Państwowego Monitoringu Środowiska, w latach 2019-2020 przeprowadził monitoring operacyjny stanu chemicznego wybranych jednolitych części wód podziemnych. Stan JCWPd obejmujący gminę Opole Lubelskie został przedstawiony w tabeli 7.

Tab. 7. Stan jakości JCWPd nr 88.

Nazwa JCWPd	Punkt monitoringu	Rok badań	Klasa jakości 2020 końcowa
PLGW200088	Józefów nad Wisłą	2019	III
	Opole Lubelskie	2019	II

Źródło: Raport z realizacji Programu Ochrony Środowiska dla Powiatu Opolskiego na lata 2017 – 2020 z perspektywą do roku 2024 za lata 2019-2020.

Prowadzony monitoring wód podziemnych wskazał, iż stan jednolitych części wód podziemnych na terenie gminy Opole Lubelskie jest dobry. Ocena stanu chemicznego i ilościowego JCWPd w latach 2012, 2016, 2019 wykazała stan dobry. Pod względem ochrony wód do spożycia przez ludzi stan chemiczny JCWPd 88 określono jako dobry (2019).

Zagrożeniem dla wód podziemnych w analizowanej jednostce może być niedostateczna sanitacja obszarów wiejskich i rekreacyjnych, zanieczyszczenia ze źródeł rolniczych. Do 2027 roku proponuje się ustanowienie obszaru ochronnego zbiornika wód śródlądowych (GZWP 406).

V. Istniejące problemy ochrony środowiska istotne z punktu widzenia realizacji projektowanego dokumentu, w szczególności dotyczące obszarów podlegających ochronie na podstawie ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody

V.1. Obszary podlegające ochronie prawnej na podstawie ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody oraz innych ustaw

Powierzchnia obszarów prawnie chronionych na terenie gminy Opole Lubelskie wynosi łącznie 7 870,97 ha, co stanowi 40,6 % jej ogólnej powierzchni. Obszary wyróżniające się szczególnymi wartościami i funkcjami przyrodniczymi oraz walorami krajobrazowymi objęto ochroną obszarową. Na analizowanym terenie ustanowiono:

Pomniki przyrody

- 1) drzewa: trzy dęby szypułkowe - *Quercus robur*; drzewa rosną na terenie Ośrodka Wypoczynkowego;
- 2) drzewo: jodła jednobarna (Jodła kalifornijska) - *Abies concolor*; na terenie parku Technikum Rolniczego;

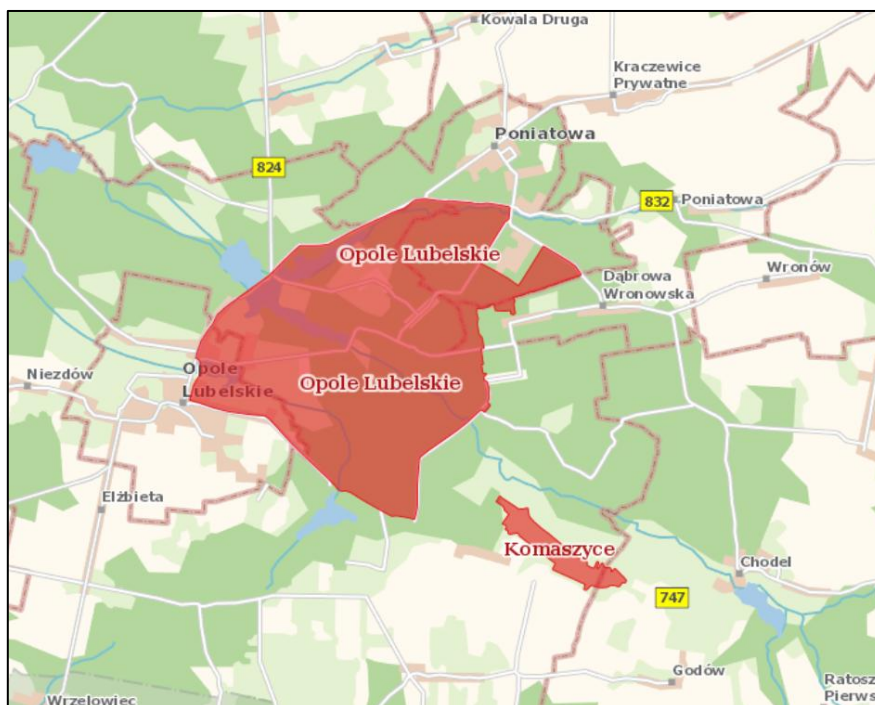
Cel środowiskowy dla obszaru: Ochrona przyrody i krajobrazu w warunkach zrównoważonego rozwoju. Eliminacja lub ograniczanie zagrożeń dla przyrody i krajobrazu, w szczególności: rzeka, potok, źródło, flora i fauna ekosystemów wodno-błotnych. Zachowanie walorów przyrodniczych, krajobrazowych, kulturowych, historycznych i turystycznych środowiska, ze szczególnym uwzględnieniem krajobrazu kulturowego północno-zachodniej części Wzniesień Urzędowskich oraz Małopolskiego Przełomu Wisły między Józefowem a Piotrawinem (wymaga: zachowania procesów erozji lessowej, zachowania naturalnego charakteru źródeł i potoku Wrzelowieckiego oraz zachowania naturalnych procesów kształtowania koryta, powstawania i ewolucji łąch i starorzeczy Wisły).

Chodelski Obszar Chronionego Krajobrazu utworzony został w 1990 roku na powierzchni 24 610 ha, z czego znaczna część, tj. 21 720 ha znajduje się w granicach powiatu opolskiego (gminy: Opole Lubelskie, Chodel, Karczmiska, Poniatowa). Aktualną podstawę prawną stanowi Uchwała Nr VI/83/2015 Sejmiku Województwa Lubelskiego z dnia 27 marca 2015 r. w sprawie Chodelskiego Obszaru Chronionego Krajobrazu (Dz. Urz. Woj. Lubel. z dnia 7 maja 2015 r., poz. 1597). Obszar łączy Wrzelowiecki PK i Kazimierski PK. Chodelski Obszar Chronionego Krajobrazu obejmuje tereny chronione ze względu na wyróżniający się krajobraz o zróżnicowanych ekosystemach, wartościowe ze względu na możliwość zaspokajania potrzeb związanych z turystyką i wypoczynkiem, a także pełnią funkcję korytarzy ekologicznych.

Cel środowiskowy dla obszaru: zachowanie wyróżniającego się krajobrazu o zróżnicowanych ekosystemach, jego potencjału dla turystyki i wypoczynku oraz funkcji korytarzy ekologicznych. Zachowanie oraz poprawa stosunków wodnych poprzez ograniczanie nadmiernego odpływu wód, gospodarowanie zasobami wodnymi w sposób uwzględniający potrzeby ekosystemów wodnych i wodno-błotnych, zachowanie naturalnego charakteru rzek, cieków wodnych, zbiorników wodnych i starorzeczy, ochronę funkcji obszarów źródłiskowych o dużych zdolnościach retencyjnych, zachowanie lub przywracanie dobrego stanu ekologicznego wód, ochronę specyficznych cech krajobrazu doliny Chodelki, w tym meandrów rzeki, starorzeczy, naturalnych form rzeźby terenu (doliny). Eliminowanie lub ograniczanie źródeł zagrożeń, w szczególności powietrza, wód i gleb, poprzez usuwanie zanieczyszczeń antropogenicznych, kształtowanie prawidłowej gospodarki wodno-ściekowej, promowanie sposobów gospodarowania gruntami, ograniczających erozję gleb. Tworzenie i ochrona korytarzy ekologicznych, umożliwiających migrację gatunków.

Obszary Natura 2000

Na terenie gminy Opole Lubelskie znajdują się **dwa obszary Natura 2000** (ryc. 9), scharakteryzowane poniżej.

Ryc. 9. Obszary Natura 2000 na terenie gminy Opole Lubelskie.

Źródło: <https://geoserwis.gdos.gov.pl>

Opole Lubelskie (specjalny obszar ochrony siedlisk, kod: **PLH060054**) o powierzchni ogólnej 724,43 ha, położony na terenie gmin miejsko-wiejskich Opole Lubelskie i Poniatowa. Podstawy prawne określa Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 24 lutego 2017 r. w sprawie specjalnego obszaru ochrony siedlisk Opole Lubelskie (PLH060054) (Dz.U. 2017 poz. 585). W ostoi znajduje się kolonia rozrodcza gatunku nietoperzy z załącznika II Dyrektywy Siedliskowej. Druga, co do wielkości kolonia rozrodcza gatunku nocka dużego (1324 *Myotis myotis*) w regionie. Obszar obejmuje również żerowisko nietoperzy. Dla ww. obszaru wydane zostało Zarządzenie Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Lublinie z dnia 29 kwietnia 2014 r. w sprawie ustanowienia planu zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 Opole Lubelskie PLH060054 (Dziennik Urzędowy Województwa Lubelskiego z 2014 r. Poz. 1877).

Cel środowiskowy: Utrzymanie populacji nocka dużego na poziomie 50 – 500 sztuk. Wyeliminowanie zagrożeń w postaci ewentualnego nieumyślnego zniszczenia kolonii wskutek nieautoryzowanej penetracji, wandalizmu lub niewłaściwie przeprowadzonego remontu dachu lub poddasza. Zachowanie potencjalnych żerowisk kolonii oraz przeciwdziałanie zagrożeniom dla tras przelotu przedmiotu ochrony. Poszerzenie wiedzy na temat miejsc żerowania oraz tras przelotu przedmiotu ochrony.

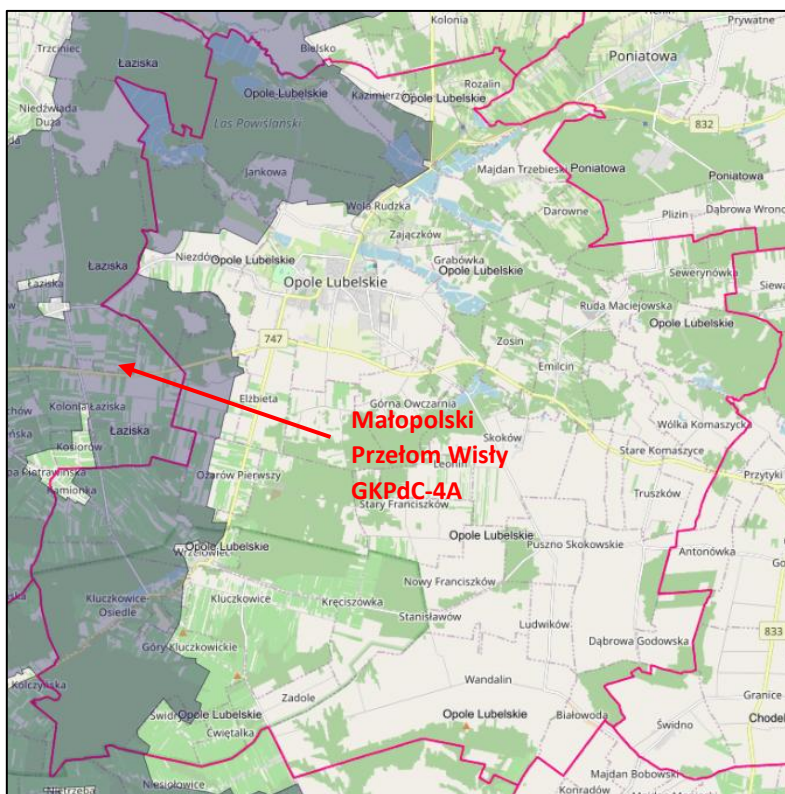
Komaszyce (specjalny obszar ochrony siedlisk, kod: **PLH060063**) o powierzchni 127,82 ha, położony na obszarze gmin Opole Lubelskie i Chodel. Obszar Natura 2000 Komaszycy został wyznaczony w celu zachowania we właściwym stanie ochrony płatów siedliska przyrodniczego zmiennowilgotne łąki trzęślicowe, Molinion (kod: 6410) oraz stanowisk gatunków roślin: Lipiennik Loesela, *Liparis loeselii* (kod: 1903), a także stanowisk gatunków zwierząt tj. modraszek telejus *Maculinea telejus* (kod:1059) oraz kumak nizinny *Bombina bombina* (kod: 1188). Dla ww. obszaru wydane zostało Zarządzenie Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Lublinie z dnia 26 czerwca 2014 r. w sprawie ustanowienia planu zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 Komaszycy

PLH060063 (Dziennik Urzędowy Województwa Lubelskiego z 2014 r. Poz. 2338). Istotnym dla tego obszaru jest zapobieganie melioracjom służącym osuszaniu siedlisk.

Użytki ekologiczne

Na terenie gminy Opole Lubelskie zlokalizowany jest jeden **użytek ekologiczny – Emilcin**. Utworzony został 29 grudnia 1994 r., zajmuje powierzchnię 9,62 ha, obejmuje podmokłe łąki z licznymi zagłębieniami i oczkami wodnymi. Zróżnicowane biotopy są podstawą wykształcenia wielu zbiorowisk roślinnych: szuwarowych, wysokich turzyc, podmokłych łąk i pastwisk, bagiennych i wodnych. Na podmokłych łąkach występują rzadkie gatunki ptaków (m.in. dziwonია, podróżniczek, dudek).

Projektowane korytarze ekologiczne

Ryc. 10. Projektowany korytarz ekologiczny w gminie Opole Lubelskie.

Źródło: <https://mapa.korytarze.pl/>

Przez obszar gminy Opole Lubelskie przebiega jeden projektowany korytarz ekologiczny o znaczeniu krajowym (ryc. 10): Małopolski Przełom Wisły (GKPdC-4A).

Na obszarze gminy nie ma obiektów przyrodniczych podlegających ochronie zgodnie z prawem międzynarodowym.

V.2. Zabytki

Zgodnie z Obwieszczeniem Nr 1/2024 Lubelskiego Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków w Lublinie z dnia 7 lutego 2024 r. w sprawie wykazu zabytków wpisanych do rejestru zabytków nieruchomych województwa lubelskiego i do rejestru zabytków archeologicznych województwa

lubelskiego (Dz. Urzędowy Województwa Lubelskiego z dnia 8 lutego 2024 r. poz. 1075), na obszarze gminy Opole Lubelskie znajdują się obiekty zabytkowe wykazane w tabelach 8 i 9.

Tab. 8. Wykaz zabytków wpisanych do rejestru "A" zabytków nieruchomych województwa lubelskiego w gminie Opole Lubelskie.

Lp.	Miejscowość	Gmina	Zakres wpisu	Nr rejestru
1.	Kluczkowice	Opole Lub.	zespół kościoła parafialnego – patrz: Wrzelowiec	
2.	Kluczkowice	Opole Lub.	zespół pałacowo-parkowy: pałac z wystrojem i wyposażeniem salonu, dawna szkoła przypałacowa, dawne stajnie, park z drzewostanem	A/693
3.	Niezdów	Opole Lub.	zespół pałacowo-parkowy – patrz: Opole Lubelskie	
4.	Opole Lubelskie	Opole Lub.	układ urbanistyczny miasta Opola Lubelskiego obejmujący historyczny układ dwóch rynków: Starego i Nowego wraz z siecią ulic i skalą zabudowy miejskiej oraz popijarskim zespołem klasztorno-szkolnym i powiązany z miastem zespołem pałacowym	A/640
5.	Opole Lubelskie	Opole Lub.	zespół popijarski: kościół paraf. pw. Wniebowzięcia NMP z zabytkami ruchomymi, drzewostan w gran. cmentarza kościelnego, klasztor, szkoły popijarskie, dzwonnica, dzwonnica bramowa, mur cmentarza kościelnego z zamurowaną bramką, dom poklasztorny przy Nowym Rynku 2, dom poklasztorny przy ul. Kościuszki 2/ ul. Syndykacka, budynek popijarski przy ul. Kościuszki 4	A/152
6.	Opole Lubelskie	Opole Lub.	pozostałości zespołu pałacowo-parkowego: pałac z dekoracją arch.-rzeźb., oficyna, budynek administracyjny, budynek podworski, spichlerz (przy ul. Lubelskiej), otaczający budynek pałacu niezabudowany teren d. dziedzina i części ogrodu,	A/448
7.	Opole Lubelskie	Opole Lub.	budynek stacji NKD przy ul. Kolejowej 10 – patrz: Nałęczowska Kolej Dojazdowa	
8.	Opole Lubelskie	Opole Lub.	kaplica pw. Przemienienia Pańskiego, w gran. ścian zewn., wraz z gruntem pod obiektem budowlanym, zlokalizowana na terenie cmentarza rzymskokatolickiego	A/1631
9.	Opole Lubelskie	Opole Lub.	d. zespół pałacowo-parkowy (w d. Niezdowie): pałac z wystrojem architektoniczno-rzeźbiarskim, śladami polichromii i wyposażeniem, dwie oficyny, założenie dziedzina z d. podjazdem, park ze wszystkimi alejami, zesp. drzew, sadzawkami i budowlami parkowymi	A/447
10.	Rozalin	Opole Lub.	budynek na stacji NKD – patrz: Nałęczowska Kolej Dojazdowa	
11.	Wola Rudzka	Opole Lub.	młyn wodny	A/1120
12.	Wrzelowiec	Opole Lub.	zespół kościoła parafialnego: kościół pw. Świętej Trójcy z wyposażeniem wnętrza, dzwonnica, ogrodzenie z czterema kapliczkami i bramką, kostnica, drzewostan w obrębie cmentarza kościelnego	A/558
13.	Wrzelowiec	Opole Lub.	„stara” plebania w zespole kościelnym	A/558
14.	Wrzelowiec	Opole Lub.	organistówka w zespole kościelnym,	A/558
15.	Nałęczowska Kolej Dojazdowa		Nałęczowska Kolej Dojazdowa na trasie: Nałęczów-Karczmiska-Rozalin-Opole Lubelskie, Rozalin-Poniatowa, Karczmiska-Wilków, obejmująca: torowisko z torami i rozjazdami, 9 mostów, 2 wiadukty, 3 przepusty, 6 budynków stacji Karczmiska, d. budynek stacji Karczmiska, budynek stacji Opole Lub., budynek mieszkalny na stacji Rozalin, budynek stacji Poniatowa, 5 semaforów kratownicowych, wagę platformową na stacji Karczmiska	A/10

Tab. 9. Wykaz zabytków wpisanych do rejestru "C" zabytków archeologicznych województwa lubelskiego znajdujących się w gminie Opole Lubelskie.

Lp.	Miejscowość	Gmina	Zakres wpisu	Nr rejestru
1.	Kluczkowice	Opole Lub.	Zamczysko	C/165
2.	Pusznoskokowskie	Opole Lub.	kopiec ziemny (mogiła)	C/13
3.	Skoków	Opole Lub.	cmentarzysko kurhanowe (7 kopców)	C/18
4.	Stare Komaszycy	Opole Lub.	kopiec ziemny – stanowisko archeologiczne nr 14 AZP 80-76/4 w granicach działek nr 1023 i 160	C/12

V.3. Problemy ochrony środowiska

Z analiz zamieszczonych w aktualnym Programie Ochrony Środowiska dla Gminy Opole Lubelskie na lata 2022 - 2025 z perspektywą do 2029 roku wynika, że najistotniejszymi problemami są:

- niski poziom zorganizowanego odbioru i oczyszczania ścieków komunalnych oraz brak kontroli nad stanem technicznym indywidualnych zbiorników bezodpływowych,
- „niska emisja” z ogrzewania indywidualnego, zwłaszcza ze spalania odpadów w domowych, nieprzystosowanych do tego celu paleniskach,
- niechęć mieszkańców do podłączania się do kanalizacji sanitarnej,
- słaby stan nawierzchni dróg na terenie gminy powodujący zwiększone zużycie paliw, a tym samym podniesioną emisję zanieczyszczeń do atmosfery,
- niedostateczna świadomość ekologiczna mieszkańców w zakresie selektywnej zbiórki odpadów lub nieprawidłowa segregacja odpadów,
- niekontrolowany rozwój turystyki i różnych form rekreacji, np.: jazda quadami, crossami, wyścigi, itp., w miejscach do tego nie przeznaczonych bądź podlegających ochronie,
- wzrastający ruch samochodowy, związany z tym powstający hałas oraz zanieczyszczenia powietrza,
- powstawanie nielegalnych składowisk śmieci.

V.4. Potencjalne zmiany istniejącego stanu środowiska w przypadku braku realizacji projektowanego dokumentu

W przypadku braku realizacji projektowanego dokumentu nie wystąpią istotne zmiany lokalnego stanu środowiska oraz aktualnego użytkowania. Jednakże mogą wydłużyć się w realizacji działania, które korzystnie wpływają na kondycję środowiska. Ograniczone zostaną możliwości finansowania dalszego rozwoju energetyki opartej o odnawialne źródła energii (OZE), w szczególności instalacji fotowoltaicznych i indywidualnych źródeł OZE. Projektowany dokument programowy zawiera szereg działań, które pozwolą na rozwiązywanie najważniejszych aktualnych problemów dotyczących ochrony środowiska. W szczególności dotyczy to ograniczania emisji zanieczyszczeń do powietrza atmosferycznego (termomodernizacja budynków), ograniczania emisji gazów cieplarnianych i adaptacji do zmian klimatu (rozwój odnawialnych źródeł energii – fotowoltaika), oszczędności wykorzystania surowców nieodnawialnych.

VI. Cele ochrony środowiska ustanowione na szczeblu międzynarodowym, wspólnotowym i krajowym, istotne z punktu widzenia projektowanego dokumentu, oraz sposoby, w jakich te cele i inne problemy środowiska zostały uwzględnione podczas opracowywania dokumentu

Dokumenty strategiczne opracowywane na poziomie krajowym i wojewódzkim implementują cele ochrony środowiska ustanowione na szczeblu międzynarodowym, w tym wspólnotowym. Najistotniejsze, aktualne cele ochrony środowiska zawarte w dokumentach strategicznych przedstawiono poniżej. Należy podkreślić, że w projekcie Strategii kluczowe cele ochrony środowiska zostały uwzględnione. Cele projektowanego dokumentu są zgodne z celami: Polityki ekologicznej państwa 2030 – strategia rozwoju w obszarze środowiska i gospodarki wodnej, Krajowego planu na rzecz energii i klimatu na lata 2021-2030, Polityki energetycznej Polski do 2040 r., a także Strategicznego planu adaptacji dla sektorów i obszarów wrażliwych na zmiany klimatu do roku 2020 z perspektywą do roku 2030. Projekt Strategii zawiera odniesienia do aspektów ochrony środowiska w misji. Wspieranie zrównoważonego rozwoju i wdrażanie prawa wspólnotowego w dziedzinie ochrony środowiska zapewni w szczególności realizacja celu strategicznego 2: „Poprawa stanu środowiska i ochrona jego zasobów” oraz powiązanych z tym celem kierunków działań:

- 2.1. Zrównoważona gospodarka wodno – ściekowa
- 2.2. Poprawa dostępności zielonych przestrzeni publicznych
- 2.3. Wspieranie efektywności energetycznej i odnawialnych źródeł energii
- 2.4. Poprawa jakości i dostępności infrastruktury rekreacyjnej i sportowej
- 2.5. Wspieranie gospodarki o obiegu zamkniętym

Ósmy Program działań Unii Europejskiej na rzecz środowiska (Rada UE przyjęła 8 program działań w zakresie środowiska 29 marca 2022 r.; Decyzja Parlamentu Europejskiego i Rady w sprawie ogólnego unijnego programu działań w zakresie środowiska do 2030 r. COM(2020) 652 final. Bruksela, dnia 14.10.2020 r. określa następujące cele dla Unii Europejskiej do 2030 r.:

- a) nieodwracalne i stopniowe ograniczenie emisji gazów cieplarnianych oraz wzmocnienie ich pochłaniania przez naturalne i inne pochłaniacze w Unii w celu osiągnięcia celu redukcji emisji gazów cieplarnianych do 2030 r. oraz osiągnięcia neutralności klimatycznej do 2050 r., jak określono w rozporządzeniu (UE);
- b) stałe postępy w zakresie wzmocnienia zdolności przystosowawczych, zwiększenia odporności i ograniczenia wrażliwości na zmianę klimatu;
- c) dążenie do modelu regeneracyjnego wzrostu, który daje planecie więcej niż sam bierze, oddzielenia wzrostu gospodarczego od wykorzystania zasobów i degradacji środowiska oraz przyspieszenie przejścia na gospodarkę o obiegu zamkniętym;
- d) dążenie do osiągnięcia zerowego poziomu emisji zanieczyszczeń na rzecz nietoksycznego środowiska, w tym powietrza, wody i gleby, oraz ochrony zdrowia i dobrostanu obywateli przed zagrożeniami i skutkami związanymi ze środowiskiem;

e) ochrona, zachowanie i przywrócenie różnorodności biologicznej oraz wzmocnienie kapitału naturalnego, zwłaszcza powietrza, wody, gleby oraz ekosystemów leśnych, słodkowodnych, podmokłych i morskich;

f) promowanie zrównowazenia środowiskowego i ograniczenie największych presji środowiskowych i klimatycznych związanych z produkcją i konsumpcją, w szczególności w obszarze energii, rozwoju przemysłu, budownictwa i infrastruktury, mobilności i systemu żywnościowego.

Polityka ekologiczna państwa 2030 – strategia rozwoju w obszarze środowiska i gospodarki wodnej (Rada Ministrów uchwaliła dokument 16 lipca 2019 r.) określa cel główny w następujący sposób – „Rozwój potencjału środowiska na rzecz obywateli i przedsiębiorców”. Dokument ten określa też cele i działania w nawiązaniu do kluczowych komponentów środowiska:

- **Woda:** Wzmocnienie ochrony przed powodzią i suszą. Zapewnienie mieszkańcom zaopatrzenie w dobrej jakości wodę. Budowa nowych i modernizacja istniejących oczyszczalni ścieków.
- **Powietrze:** Poprawa jakości powietrza poprzez wymianę i likwidację nieefektywnych kotłów i ograniczanie emisji z transportu drogowego. Wsparcie dla gmin w przygotowaniu programów ograniczania niskiej emisji. Modernizacja istniejących i rozwój nowych sieci ciepłowniczych. Upowszechnienie wykorzystania energii elektrycznej do celów grzewczych.
- **Powierzchnia ziemi:** Utrzymanie produktywności gruntów rolnych i leśnych poprzez ograniczanie przeznaczenia ich na inne cele. Doprowadzenie do powszechniejszego wykorzystywania obszarów przemysłowych na cele inwestycyjne.
- **Przyroda i krajobraz:** Obiektywna ocena i weryfikacja powierzchni chronionych. Usprawnienie zarządzania siecią Natura 2000. Wskazanie, we współpracy z samorządami, najcenniejszych, priorytetowych krajobrazów Polski i zapewnienie ich ochrony. Sfinansowanie przedsięwzięć dotyczących ochrony zagrożonych gatunków i siedlisk przyrodniczych oraz rozwoju terenów zieleni i terenów wodnych (tzw. zielonej i błękitnej infrastruktury).
- **Gospodarka odpadami:** Ograniczenie powstawania odpadów. Inwestycje związane z prawidłowym gospodarowaniem odpadami. Modernizacja oczyszczalni ścieków pod kątem wdrożenia w nich podejścia gospodarki o obiegu zamkniętym.
- **Klimat:** Opracowanie polityki redukcji emisji gazów cieplarnianych z transportu, rolnictwa, gospodarki odpadami oraz sektora komunalno-bytowego. Wsparcie inwestycji w odnawialne źródła energii. Modernizacja elektrociepłowni, ciepłowni i elektrowni. Rozwój transportu niskoemisyjnego i zeroemisyjnego. Zwiększenie pochłaniania dwutlenku węgla przez lasy poprzez realizację koncepcji Leśnych Gospodarstw Węglowych. Upowszechnienie nowoczesnego budownictwa drewnianego.
- **Adaptacja do zmian klimatu:** Wsparcie samorządów w opracowaniu i wdrażaniu planów adaptacji do zmian klimatu oraz w tworzeniu nowych terenów zieleni i terenów wodnych. Budowa niezbędnej infrastruktury przeciwpowodziowej i obiektów małej retencji. Doprowadzenie do renaturyzacji rzek i ich dolin oraz mokradł.

Krajowy plan na rzecz energii i klimatu na lata 2021-2030 (Dokument przyjęty przez Komitet do Spraw Europejskich na posiedzeniu w dniu 18 grudnia 2019 r.) wyznacza następujące cele klimatyczno-energetyczne na 2030 r.:

- -7% redukcji emisji gazów cieplarnianych w sektorach nieobjętych systemem ETS w porównaniu do poziomu w roku 2005,

- 21-23% udziału OZE w finalnym zużyciu energii brutto (cel 23% będzie możliwy do osiągnięcia w sytuacji przyznania Polsce dodatkowych środków unijnych, w tym przeznaczonych na sprawiedliwą transformację), uwzględniając:
 - 14% udziału OZE w transporcie,
 - roczny wzrost udziału OZE w ciepłownictwie i chłodnictwie o 1,1 pkt. proc. średniorocznie,
- wzrost efektywności energetycznej o 23% w porównaniu z prognozami PRIMES2007,
- redukcję do 56-60% udziału węgla w produkcji energii elektrycznej.

Krajowy plan na rzecz energii i klimatu na lata 2021-2030 został sporządzony w oparciu o krajowe strategie rozwoju zatwierdzone na poziomie rządowym (m.in. Strategia zrównoważonego rozwoju transportu do 2030 roku, Polityka ekologiczna państwa 2030, Strategia zrównoważonego rozwoju wsi, rolnictwa i rybactwa 2030) oraz uwzględniając projekt Polityki energetycznej Polski do 2040 r. (Rada Ministrów zatwierdziła „Politykę energetyczną Polski do 2040 r.” 2 lutego 2021 r.).

Polityka energetyczna Polski do 2040 r. jest jedną z dziewięciu zintegrowanych strategii sektorowych, wynikających ze Strategii na rzecz Odpowiedzialnego Rozwoju. Dokument zakłada m.in.:

- Rozwój odnawialnych źródeł energii (cel szczegółowy 6),
- Rozwój ciepłownictwa i kogeneracji (cel szczegółowy 7)

Projektuje się wzrost udziału OZE we wszystkich sektorach i technologiach. W 2030 r. udział OZE w końcowym zużyciu energii brutto wyniesie co najmniej 23%, nie mniej niż 32% w elektroenergetyce (głównie energetyka wiatrowa i fotowoltaiczna). Nastąpi istotny wzrost mocy zainstalowanych w fotowoltaice do: ok. 5-7 GW w 2030 r. i ok. 10-16 GW w 2040 r.

Do 2040 r. potrzeby ciepłe wszystkich gospodarstw domowych pokrywane będą przez ciepło systemowe oraz przez zero- lub niskoemisyjne źródła indywidualne.

Szereg działań zostanie nakierowanych na poprawę jakości powietrza, m.in.:

- rozwój ciepłownictwa systemowego (4-krotny wzrost liczby efektywnych systemów ciepłowniczych do 2030 r.),
- niskoemisyjny kierunek transformacji źródeł indywidualnych (pompy ciepła, ogrzewanie elektryczne),
- odejście od spalania węgla w gospodarstwach domowych w miastach do 2030 r., na obszarach wiejskich do 2040 r. przy utrzymaniu możliwości wykorzystania paliwa bezdymnego do 2040 r.,
- zwiększenie efektywności energetycznej budynków,
- rozwój transportu niskoemisyjnego, w szczególności dążenie do zeroemisyjnej komunikacji publicznej do 2030 r. w miastach powyżej 100 tys. mieszkańców.

Strategiczny plan adaptacji dla sektorów i obszarów wrażliwych na zmiany klimatu do roku 2020 z perspektywą do roku 2030 (Ministerstwo Środowiska, 2013) definiuje cel główny jako zapewnienie zrównoważonego rozwoju oraz efektywnego funkcjonowania gospodarki i społeczeństwa w warunkach zmian klimatu.

W dokumencie tym wyznaczono następujące cele i kierunki działań (wybór):

- Cel 1. Zapewnienie bezpieczeństwa energetycznego i dobrego stanu środowiska

Dostosowanie sektora gospodarki wodnej do zmian klimatu ma na celu usprawnienie funkcjonowania sektora w warunkach nadmiaru, jak i niedoboru wody. Zaproponowane działania zapewnią usprawnienie systemu gospodarowania wodami w Polsce, ułatwią dostęp do wody dobrej jakości,

ograniczą negatywne skutki susz i powodzi, pozwolą na poprawę i utrzymanie dobrego stanu wód i ekosystemów od wód zależnych (w tym prowadzenie działań polegających na ochronie wód śródlądowych przed eutrofizacją) oraz poprawią bezpieczeństwo i efektywność ekonomiczną gospodarki wodnej.

Kierunek działań 1.3 – dostosowanie sektora energetycznego do zmian klimatu

Konieczne będzie dostosowanie systemu energetycznego do wahań zapotrzebowania zarówno na energię elektryczną, jak i ciepłą, m.in. poprzez wdrożenie stabilnych niskoemisyjnych źródeł energii. Istotne będzie także wykorzystanie odnawialnych źródeł energii: energii słonecznej, wiatrowej, biomasy i energii wodnej.

Kierunek działań 1.4 – ochrona różnorodności biologicznej i gospodarka leśna w kontekście zmian klimatu

Z punktu widzenia ochrony siedlisk najistotniejsze są działania związane z utrzymaniem obszarów wodno-błotnych i ich odtwarzaniem wszędzie tam, gdzie jest to możliwe. Jednocześnie istotne będą działania sprzyjające prowadzeniu zrównoważonej gospodarki leśnej w warunkach zmian klimatu, jak również przygotowaniu ekosystemów leśnych na zwiększoną presję wynikającą z nasilenia ekstremalnych zjawisk pogodowych, m.in. okresów suszy, fal upałów, gwałtownych opadów deszczu, porywistych wiatrów.

Kierunek działań 1.5 – adaptacja do zmian klimatu w gospodarce przestrzennej i budownictwie

Działania w tym zakresie powinny zmierzać do objęcia całego terytorium kraju skutecznym systemem planowania przestrzennego zapewniającego właściwe i zrównoważone wykorzystanie terenów, z uwzględnieniem narzędzi informatycznych takich jak Geoportal. Jednocześnie, w sektorze budownictwa konieczne będzie uwzględnienie potencjalnego oddziaływania zjawisk ekstremalnych spowodowanych zmianami klimatu.

- Cel 2. Skuteczna adaptacja do zmian klimatu na obszarach wiejskich

Obszary wiejskie, głównie ze względu na prowadzoną tam działalność rolniczą, stanowią obszar szczególnie wrażliwy na zmiany klimatu. Fakt ten wskazuje na konieczność podjęcia działań adaptacyjnych zarówno w odniesieniu do ochrony ludności w sytuacjach kryzysowych jak i niezbędnych dostosowań w produkcji rolniczej i rybackiej.

Strategia Rozwoju Województwa Lubelskiego do 2030 roku. Lublin, marzec 2021 (Uchwała Nr XXIV/406/2021 Sejmiku Województwa Lubelskiego z dnia 29 marca 2021 roku) określa następujące cele strategiczne (ryc. 10):

- Cel strategiczny 1: Kształtowanie strategicznych zasobów rolnych
- Cel strategiczny 2: Wzmocnienie powiązań i układów funkcjonalnych
- Cel strategiczny 3: Innowacyjny rozwój gospodarki oparty o zasoby i potencjały regionu
- Cel strategiczny 4: Wzmacnianie kapitału społecznego

W ramach celu operacyjnego 2.4. "Ochrona walorów środowiska" proponuje się działania mające zachować wysokiej jakości komponenty środowiska, a także zasoby przyrodniczych. Z jednej strony dotyczą one inwestycji służących ochronie środowiska, z drugiej zaś budowaniu świadomości ekologicznej mieszkańców regionu. W kontekście zachowania walorów środowiska ważnym aspektem jest ograniczanie wykorzystania jego zasobów nieodnawialnych. Z tego względu szczególnie istotne

znaczenie ma promowanie rozwiązań służących zmianie mixu energetycznego, a także popularyzacja idei gospodarki obiegu zamkniętego.

Kierunki działań/Kierunki interwencji:

- Wspieranie działań na rzecz ochrony i kształtowania zasobów wodnych, w tym racjonalizacji wielkości poboru wody, rozwój i modernizacja oczyszczalni ścieków, zwiększanie małej retencji i renaturyzacji rzek;
- Wspieranie działań na rzecz zagospodarowania wody w przemyśle wydobywczym przy wykorzystaniu innowacyjnych technologii;
- Ochrona wartości przyrodniczych, w tym krajobrazu, siedlisk i bioróżnorodności;
- Wspieranie działań na rzecz wzrostu lesistości województwa zgodnie z warunkami siedliskowymi;
- Wspieranie działań na rzecz monitorowania stanu środowiska i szerokiego udostępniania informacji mieszkańcom;
- Zwiększanie świadomości ekologicznej mieszkańców, w tym dotyczącej oszczędzania zasobów i energii oraz idei gospodarki obiegu zamkniętego;
- Wspieranie działań i rozwiązań na rzecz zwiększania efektywności energetycznej budynków i infrastruktury publicznej oraz ograniczania niskiej emisji;
- Rozwój niskoemisyjnych i zeroemisyjnych mocy wytwórczych, energetyki rozproszonej opartej m.in. o komponent prosumencki;
- Wspieranie działań na rzecz rekultywacji i rewitalizacji obszarów zdegradowanych i poeksploatacyjnych oraz zagospodarowanie terenów i obiektów przemysłowych;
- Działania w zakresie zapobiegania marnotrawieniu dóbr, żywności na etapie produkcji, przetwórstwa, konsumpcji;
- Wdrażanie systemu racjonalnej gospodarki odpadami nastawionej na zwiększenie ponownego ich wykorzystania, recyklingu i odzysku surowców i energii.

Program ochrony środowiska województwa lubelskiego 2030 (Uchwała nr DXXV/9252/2023 Zarządu Województwa Lubelskiego z dnia 1 grudnia 2023 r.).

Program ochrony środowiska województwa lubelskiego 2030 stanowi politykę ekologiczną województwa lubelskiego z uwzględnieniem zagadnień związanych z adaptacją do zmian klimatu, nadzwyczajnych zagrożeń środowiska, działań edukacyjnych oraz monitoringu środowiska. Program ten wyznacza priorytety ochrony środowiska dla następujących aspektów środowiska (wybór) wraz z kluczowymi zadaniami adaptacyjnymi do zmian klimatycznych:

Ochrona klimatu i jakości powietrza (kluczowe zadania adaptacyjne)

- 1.7. Edukacja ekologiczna w zakresie poprawy jakości powietrza oraz promocja zasad efektywności energetycznej;
 - 2.1. Modernizacja, likwidacja lub wymiana konwencjonalnych źródeł ciepła na niskoemisyjne w budynkach mieszkalnych, publicznych i innych (w tym realizacja Programu „Czyste Powietrze);
 - 2.2. Przebudowa, modernizacja i wyposażenie lokalnych kotłowni;
 - 2.3. Termomodernizacja budynków mieszkalnych, użyteczności publicznej i usługowych;
 - 2.4. Rozbudowa i modernizacja sieci ciepłowniczej w celu podłączenia większej ilości użytkowników;
 - 2.5. Promocja i stosowanie OZE;
- 3.1. Budowa i przebudowa dróg krajowych, wojewódzkich oraz gminnych i powiatowych;

- 3.2. Rozwój transportu rowerowego w tym rozbudowa spójnego systemu dróg i infrastruktury rowerowej (w tym m.in. ciągów pieszo-rowerowych, dróg dla pieszych i rowerów wraz z infrastrukturą towarzyszącą np. wypożyczalnie rowerów);
- 3.4. Przygotowanie infrastruktury komunikacyjnej do obsługi pojazdów elektrycznych i zasilanych paliwami alternatywnymi (m.in. punktów ładowania pojazdów elektrycznych, stacji tankowania wodoru);
- 3.6. Poprawa systemu komunikacji publicznej, m.in. budowa, przebudowa chodników, zatok autobusowych, postojowych, centrów przesiadkowych, węzłów multimodalnych, parkingów P&R itp.;
- 4.1. Budowa i modernizacja instalacji przechwytywania zanieczyszczeń powietrza, pochodzących z emisji punktowej;
- 5.1. Zwiększenie produkcji energii elektrycznej i ciepłej ze wszystkich źródeł odnawialnych;
- 5.3. Montaż urządzeń OZE w budynkach użyteczności publicznej;
- 5.4. Prowadzenie dofinansowań do montażu urządzeń OZE dla mieszkańców.

Gospodarowanie wodami (kluczowe zadania adaptacyjne):

- 3.1. Uwzględnianie w dokumentach planistycznych map zagrożenia powodziowego, obszarów szczególnego zagrożenia powodzią oraz terenów zagrożonych podtopieniami;
- 3.2. Budowa, rozbudowa, modernizacja zbiorników przeciwpowodziowych i retencyjnych;
- 3.5. Zapobieganie podtopieniom na obszarach zurbanizowanych poprzez stosowanie błękitno-zielonej infrastruktury;
- 4.1. Realizacja przedsięwzięć zmierzających do zwiększania lub odtwarzania naturalnej retencji;
- 4.2. Budowa lub modernizacja urządzeń wodnych małej retencji;
- 4.3. Realizacja zadań wyznaczonych w Planie przeciwdziałania skutkom suszy;

Zasoby przyrodnicze (kluczowe zadania adaptacyjne):

- 1.1. Uwzględnienie obszarów cennych przyrodniczo w ramach MPZP w celu ochrony ich przed presją zabudowy;
- 1.2. Zachowanie, rozwój i tworzenie nowych terenów zieleni publicznej;
- 1.8. Edukacja ekologiczna w zakresie pogłębiania wiedzy o zasobach przyrodniczych, walorach krajobrazowych województwa, zwłaszcza w kontekście zmian klimatycznych;
- 1. 10. Inwentaryzacja zasobów przyrodniczych oraz prowadzenie i aktualizacja baz danych informacji o zasobach przyrodniczych;
- 2.3. Utrzymanie istniejących licznych obszarów o zróżnicowanej powierzchni i pokrywie roślinnej, najważniejszych z punktu widzenia ochrony wartości przyrodniczych, ochrony korytarzy ekologicznych i bioróżnorodności;
- 2.4. Zapewnienie właściwej ochrony różnorodności biologicznej oraz walorów krajobrazowych w planowaniu przestrzennym, ze szczególnym uwzględnieniem korytarzy ekologicznych poprzez uwzględnienie ustaleń PZPWL w lokalnych dokumentach planistycznych;
- 3.1. Tworzenie nowych/ rozbudowanie istniejących terenów zieleni w miastach, a także konserwacja pomników przyrody;
- 3.2. Uwzględnienie w dokumentach planistycznych zachowania i powiększania terenów zielonych na obszarach zurbanizowanych oraz wiejskich;
- 4.1. Zalesianie gruntów z uwzględnieniem warunków siedliskowych i potrzeb różnorodności biologicznej;
- 4.2. Realizacja działań zwiększających retencję na obszarach leśnych.

VII. Przewidywane oddziaływania na środowisko

VII.1. Założenia analityczne i identyfikacja oddziaływań

W prognozie przeprowadzono analizy o charakterze jakościowym. Na etapie sporządzania Strategii nie są znane wszystkie szczegóły dotyczące planowanych przedsięwzięć (rodzaj, wielkość, technologia, dokładna lokalizacja). Projektowi dokumentu towarzyszy lista projektów realizujących cele strategiczne. Wiele projektów ma charakter nieinwestycyjny i w związku z tym ich bezpośredni wpływ na środowisko można określić jako neutralny. Pośrednio, w przyszłości mogą charakteryzować się natomiast oddziaływaniami pozytywnymi – np. działania edukacyjne. W ramach prowadzonych prac odniesiono się do proponowanych celów strategicznych i związanych z nimi projektów. Zidentyfikowano potencjalne oddziaływania pozytywne i negatywne i poddano je ocenie zgodnie z wymaganiami ustawowymi.

Ocena charakteru prognozowanych oddziaływań przybiera w niektórych przypadkach niejednorodny charakter. Przykładowo, zgodnie z obowiązującym prawem, zabudowa systemami fotowoltaicznymi zaliczana jest do przedsięwzięć, które mogą potencjalnie negatywnie oddziaływać na środowisko. Z drugiej strony takie przedsięwzięcie charakteryzuje się oddziaływaniami pozytywnymi w kontekście środowiskowym. Wstępną identyfikację potencjalnych oddziaływań zawarto w tabeli 1. Charakter proponowanych projektów wskazuje, że będą przeważały oddziaływania o charakterze neutralnym dla środowiska oraz oddziaływania pozytywne. Przykładowo, cel strategiczny 2: „Poprawa stanu środowiska i ochrona jego zasobów” zawiera kierunki działań, których realizacja wzmocni zrównoważony rozwój, racjonalną gospodarkę wodną i gospodarkę odpadami oraz ograniczy negatywne oddziaływania na klimat i bioróżnorodność:

- 2.1. Zrównoważona gospodarka wodno – ściekowa
- 2.2. Poprawa dostępności zielonych przestrzeni publicznych
- 2.3. Wspieranie efektywności energetycznej i odnawialnych źródeł energii
- 2.4. Poprawa jakości i dostępności infrastruktury rekreacyjnej i sportowej
- 2.5. Wspieranie gospodarki o obiegu zamkniętym

Nie przewiduje się realizacji przedsięwzięć mogących zawsze znacząco oddziaływać na środowisko zgodnie z Rozporządzeniem Rady Ministrów z dnia 10 września 2019 r. w sprawie przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko (Dz.U. 2019 poz. 1839). Podczas sporządzania niniejszej Prognozy nie dysponowano danymi i informacjami, na podstawie których można byłoby jednoznacznie przesądzić o ryzyku wystąpienia znacząco negatywnych oddziaływań lub braku takich oddziaływań w odniesieniu do niektórych proponowanych przedsięwzięć (projektów, działań). Przypuszcza się, że rozstrzygnięcia w tym kontekście będą możliwe wówczas, gdy zadania projektowe zostaną skonkretyzowane i powstaną karty informacyjne planowanych przedsięwzięć. Biorąc pod uwagę stopień szczegółowości analizowanego dokumentu programowego niniejsza Prognoza ma charakter ostrzegawczy, wskazując zamierzenia, które potencjalnie mogą być problematyczne z punktu widzenia ochrony środowiska. Realizacja niektórych zadań może potencjalnie powodować krótkotrwałe uciążliwości dla mieszkańców lub w określonych aspektach niekorzystnie oddziaływać na środowisko (np. zajęcie i zmiana użytkowania gruntów).

Projekty, które mogą potencjalnie znacząco oddziaływać na środowisko zostały wstępnie zidentyfikowane przy uwzględnieniu Rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 10 września 2019 r. w sprawie przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko (Dz.U. 2019 poz. 1839). W tabeli 10 umieszczono 5 projektów, które należą do 6 rodzajów przedsięwzięć. Kierując się zasadą ostrożności,

w tabeli ujęto również projekty, których skala prawdopodobnie nie spowoduje znaczącego oddziaływania na środowisko. Przykładowo, należy do nich budowa urządzeń wodno – kanalizacyjnych i modernizacja oczyszczalni ścieków. Strategia nie zawiera szczegółowych informacji na temat parametrów i lokalizacji tych obiektów.

Tab. 10. Projekty, które mogą potencjalnie znacząco oddziaływać na środowisko.

Lp.	Proponowane projekty, które potencjalnie mogą podlegać procedurze oceny oddziaływania na środowisko (zgodnie z listą w tab. 1) <u>Lokalizacja w kontekście obszarów chronionych</u>	Przedsięwzięcia mogące potencjalnie znacząco oddziaływać na środowisko zgodnie z § 3. 1. Rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 10 września 2019 r.
1.	37. Przygotowanie terenów inwestycyjnych na terenie Gminy Opole Lubelskie <u>Lokalizacja:</u> poza obszarami chronionymi (tereny inwestycyjne przy obwodnicy miasta - DW 747)	54) zabudowa przemysłowa, w tym zabudowa systemami fotowoltaicznymi, lub magazynowa, wraz z towarzyszącą jej infrastrukturą, o powierzchni zabudowy nie mniejszej niż: a) 0,5 ha na obszarach objętych formami ochrony przyrody, o których mowa w art. 6 ust. 1 pkt 1–5, 8 i 9 ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody, lub w otulinach form ochrony przyrody, o których mowa w art. 6 ust. 1 pkt 1–3 tej ustawy, b) 1 ha na obszarach innych niż wymienione w lit. a);
2.	39. Kolej w Opolu Lubelskim – likwidacja regionalnego wykluczenia kolejowego <u>Lokalizacja:</u> brak informacji	60) linie kolejowe inne niż wymienione w § 2 ust. 1 pkt 29, urządzenia do przeładunku w transporcie intermodalnym, mosty, wiadukty lub tunele liniowe w ciągu dróg kolejowych oraz bocznice co najmniej z jednym torem kolejowym o długości użytecznej powyżej 1 km;
3.	40. Budowa / modernizacja dróg na terenie Gminy Opole Lubelskie wraz z infrastrukturą towarzyszącą <u>Lokalizacja:</u> brak informacji	62) drogi o nawierzchni twardej o całkowitej długości przedsięwzięcia powyżej 1 km inne niż wymienione w § 2 ust. 1 pkt 31 i 32 lub obiekty mostowe w ciągu drogi o nawierzchni twardej, z wyłączeniem przebudowy dróg lub obiektów mostowych, służących do obsługi stacji elektroenergetycznych i zlokalizowanych poza obszarami objętymi formami ochrony przyrody, o których mowa w art. 6 ust. 1 pkt 1–5, 8 i 9 ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody;
4.	18. Budowa i modernizacja sieci wod-kan <u>Lokalizacja:</u> brak informacji	71) rurociągi wodociągowe magistralne do przesyłania wody oraz przewody wodociągowe magistralne doprowadzające wodę od stacji uzdatniania do przewodów wodociągowych rozdzielczych, z wyłączeniem ich przebudowy metodą bezwykopową; 81) sieci kanalizacyjne o całkowitej długości przedsięwzięcia nie mniejszej niż 1 km, z wyłączeniem: a) przebudowy tych sieci metodą bezwykopową, b) sieci kanalizacji deszczowej zlokalizowanych w pasie drogowym i obszarze kolejowym, c) przyłączy do budynków;
5.	16. Modernizacja oczyszczalni ścieków <u>Lokalizacja:</u> poza obszarami chronionymi	79) instalacje do oczyszczania ścieków inne niż wymienione w § 2 ust. 1 pkt 40, przewidziane do obsługi liczby mieszkańców nie mniejszej niż 400

Lp.	Proponowane projekty, które potencjalnie mogą podlegać procedurze oceny oddziaływania na środowisko (zgodnie z listą w tab. 1) <u>Lokalizacja w kontekście obszarów chronionych</u>	Przedsięwzięcia mogące potencjalnie znacząco oddziaływać na środowisko zgodnie z § 3. 1. Rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 10 września 2019 r.
	(Opole Lubelskie, Al. 600-lecia 34)	równoważnej liczby mieszkańców w rozumieniu art. 86 ust. 3 pkt 2 ustawy z dnia 20 lipca 2017 r. – Prawo wodne;

Z analizy tab. 10 wynika, że:

- 2 projekty zlokalizowane będą poza obszarami chronionymi (Przygotowanie terenów inwestycyjnych na terenie Gminy Opole Lubelskie; Modernizacja oczyszczalni ścieków);
- w stosunku do 3 projektów brak dokładnych informacji dotyczących ich lokalizacji w kontekście obszarów chronionych.

W projekcie Strategii ujęto szereg działań, które generować będą **przeważające pozytywne oddziaływania na środowisko i zdrowie ludzi**. Należą do nich projekty, w szczególności w obrębie kierunków:

- 2.1. Zrównoważona gospodarka wodno – ściekowa,
- 2.2. Poprawa dostępności zielonych przestrzeni publicznych,
- 2.3. Wspieranie efektywności energetycznej i odnawialnych źródeł energii,
- 2.4. Poprawa jakości i dostępności infrastruktury rekreacyjnej i sportowej,
- 2.5. Wspieranie gospodarki o obiegu zamkniętym.

Szereg projektów, które wykazują neutralny charakter z punktu widzenia oddziaływania na środowisko przyrodnicze będą miały istotne, pozytywne oddziaływanie społeczne. W szczególności chodzi o projekty w ramach następujących kierunków działań:

- 1.1. Poprawa dostępności dla osób ze szczególnymi potrzebami,
- 1.2. Wzrost jakości usług i infrastruktury pomocy społecznej,
- 1.3. Zwiększenie atrakcyjności obiektów kultury i ochrona dziedzictwa kulturowego,
- 1.4. Wzrost bezpieczeństwa publicznego,
- 1.5. Doskonalenie jakości edukacji oraz rozwój kompetencji,
- 1.6. Wsparcie dla funkcjonowania organizacji pozarządowych,
- 3.5. Rozwój elektronicznych usług publicznych i technologii cyfrowych.

VII.2. Oddziaływania na ludzi

Przewiduje się, że szereg działań zmierzających do zwiększenia atrakcyjności obiektów kultury i dziedzictwa kulturowego oraz podniesienia jakości edukacji przyczyni się bezpośrednio do poprawy jakości życia mieszkańców. Rozwój systemów OZE i niskoemisyjnych źródeł ogrzewania, a także termomodernizacja budynków powinna ograniczyć szkodliwą dla zdrowia niską emisję. Korzystny, pośredni i bezpośredni wpływ na poprawę zdrowia mieszkańców gminy Opole Lubelskie będzie miała realizacja projektów z zakresu zrównoważonej gospodarki wodno – ściekowej oraz gospodarki o obiegu zamkniętym.

Realizacja założeń Strategii nie spowoduje znaczącego wzrostu obciążenia hałasem terenów podlegających ochronie akustycznej. Zakłada się, że projektowane tereny inwestycyjne nie będą kolidowały z istniejącymi i planowanymi terenami mieszkaniowymi. Odpowiednia lokalizacja takich terenów powinna być ujęta w miejscowych dokumentach planistycznych. Projekty miejscowych dokumentów planistycznych podlegają konsultacjom społecznym, jak również procedurze strategicznej oceny oddziaływania na środowisko. Opole Lubelskie posiada ok. 5 ha uzbrojonych terenów inwestycyjnych w ramach utworzonej w 2020 r. Strefy Aktywności Gospodarczej. Podstrefa ekonomiczna obejmuje tereny stanowiące własność Gminy Opole Lubelskie oraz tereny stanowiące własność osób fizycznych, zlokalizowane przy ul. Owocowej, Kwiatowej oraz Garbarskiej i Górnej (okolice DW 747). Granice strefy aktywności gospodarczej zostały ustalone na mocy uchwały nr XX/166/2020 Rady Miasta Opole Lubelskie z dnia 9 lipca 2020 r. w sprawie utworzenia Strefy Aktywności Gospodarczej w Opolu Lubelskim.

Nie przewiduje się powstania konfliktów społecznych związanych z wdrażaniem Strategii.

VII.3. Oddziaływania na różnorodność biologiczną, w tym faunę i florę

Realizacja zapisów Strategii nie wpłynie znacząco negatywnie na system przyrodniczy gminy Opole Lubelskie oraz jego przyrodnicze powiązania wewnętrzne i zewnętrzne. Zakłada się, że projektowane działania, które mogą potencjalnie negatywnie oddziaływać na środowisko (przygotowanie terenów inwestycyjnych na terenie Gminy Opole Lubelskie) będą lokalizowane poza najcenniejszymi obiektami i obszarami chronionymi (park krajobrazowy, obszar chronionego krajobrazu, Natura 2000). Prace budowlane trwale naruszają pokrywę glebową oraz bezpośrednio i pośrednio wpływają na florę i faunę. Są to najczęściej oddziaływania długoterminowe, odwracalne, ale w bardzo długim czasie. Z tego względu na cele inwestycyjne powinny być przeznaczane grunty o niskich walorach przyrodniczych i niskiej przydatności dla rolnictwa oraz tereny poprzemysłowe zrehabilitowane / zremediowane.

Budowa nowej linii kolejowej na trasie Opole Lubelskie – Puławy prawdopodobnie będzie częściowo zlokalizowana w Chodelskim Obszarze Chronionego Krajobrazu. Lokalizacja tej linii kolejowej w jak największym stopniu powinna uwzględniać walory przyrodnicze Chodelskiego OCK, w tym miejsca występowania cennych siedlisk i gatunków. Teren zajęty pod linię kolejową ulegnie trwałym przekształceniom (warstwa glebowa, flora i fauna, nasypy i wkopy), wprowadzie głównie na szerokości kilku - kilkunastu metrów, ale na znacznej długości. Trzeba zauważyć, że w Uchwale Nr VI/83/2015 Sejmiku Województwa Lubelskiego z dnia 27 marca 2015 r. nie zakazuje się lokalizowania przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko w Chodelskim Obszarze Chronionego Krajobrazu. Zakłada się, że projekt linii kolejowej będzie uwzględniał aspekty przyrodnicze (przykładowo: utrzymanie łączności ekologicznej a także swobodnego przepływu wód). Na liniach kolejowych o niewielkiej szerokości (jednotorowych), o ograniczonej prędkości pociągów i niskim natężeniu ruchu można się spodziewać stosunkowo niewielu kolizji z większymi gatunkami ssaków o dużej mobilności².

² FPP Enviro Sp. z o.o. Ekspertyza dotycząca wpływu linii kolejowych na zwierzęta oraz szlaki migracji dla projektów inwestycyjnych z perspektywy 2014 – 2020. Część nr 1 Ssaki, z wyjątkiem nietoperzy. https://www.plk-sa.pl/files/public/user_upload/pdf/Ochrona_srodowiska/19.04.2017/Ekspertyza_PKP_ETAP_III_mini.pdf

Pozytywny, długoterminowy wpływ na różnorodność biologiczną będzie wynikał z realizacji projektów z zakresu zrównoważonej gospodarki wodno – ściekowej. Należy podkreślić, że w Strategii przewidziano projekty, które bezpośrednio związane są z ochroną bioróżnorodności:

- Ochrona bioróżnorodności, siedlisk zwierząt i gatunków roślin na terenie Parku Miejskiego w Opolu Lubelskim;
- Budowa parków kieszonkowych;
- Utworzenie ogrodów sensorycznych;
- Organizacja ruchu turystycznego i ochrona bioróżnorodności na obszarze cennym przyrodniczo Gminy Opole Lubelskie.

VII.4. Oddziaływania na zasoby i jakość wód

W celu dotrzymania wymagań wynikających z Ramowej Dyrektywy Wodnej niezbędne jest podjęcie zintegrowanych działań w celu przywrócenia lub utrzymania dobrego stanu/potencjału wód wyznaczonych dla poszczególnych JCWP. Stan JCWP na obszarze gminy Opole Lubelskie jest generalnie zły i wymaga podjęcia odpowiednich działań naprawczych. Działania wyznaczone w projekcie Strategii nie spowodują negatywnego wpływu na wody powierzchniowe i podziemne.

Realizacja projektów w ramach kierunku 2.1. „Zrównoważona gospodarki wodno – ściekowa” przyczyni się istotnie do poprawy jakości wód. W szczególności chodzi o realizację następujących projektów:

- Modernizacja oczyszczalni ścieków (modernizacja istniejącej infrastruktury do poziomu techniczno-technologicznego zgodnego z obecnymi wymaganiami; budowa bębnowej kompostowni osadów ustabilizowanych z wykorzystaniem całej biomasy zbieranej na terenie Gminy Opole Lubelskie – działanie w kierunku gospodarki zeroemisyjnej);
- Zdalny odczyt poboru wody i zrzutu ścieków;
- Budowa i modernizacja sieci wodno-kanalizacyjnej;
- Budowa przydomowych oczyszczalni ścieków na terenie Gminy Opole Lubelskie.

Nowe tereny inwestycyjne będą zobligowane do spełniania odpowiednich wymagań prawnych w celu niedopuszczenia do zanieczyszczenia wód powierzchniowych i podziemnych, powierzchni ziemi oraz niepowodowania uciążliwości i zagrożeń dla ludzi. Na obszarze JCWPd nr 88 (PLGW200088) główny poziom wodonośny (kredowy) nie jest izolowany od powierzchni terenu. Z tego względu jest on bardzo podatny na zanieczyszczenie. Tereny inwestycyjne lokalizowane w obrębie tego poziomu powinny spełniać rygorystyczne wymagania z zakresu ochrony wód, aby nie stwarzać zagrożeń dla jakości wód podziemnych i powierzchniowych.

VII.5. Oddziaływania na powietrze atmosferyczne i klimat

W Strategii, w ramach celu strategicznego 2 – „Poprawa stanu środowiska i ochrona jego zasobów” przewidziano działania, które pozytywnie wpłyną na jakość powietrza atmosferycznego oraz

klimat. Kierunkowi 2.3. „Wspieranie efektywności energetycznej i odnawialnych źródeł energii” towarzyszą następujące projekty:

- Solarne słupy informacyjno-ogłoszeniowe na terenie miasta Opole Lubelskie;
- Budowa instalacji odnawialnych źródeł energii na budynkach użyteczności publicznej;
- Budowa instalacji odnawialnych źródeł energii na budynkach prywatnych;
- Wymiana źródeł ciepła w budynkach jednorodzinnych na terenie Gminy Opole Lubelskie;
- Termomodernizacja budynku przy ul. Ogrodowej 9;
- Termomodernizacja szkół na terenie Gminy Opole Lubelskie.

Realizacja projektów polegających na ograniczaniu niskiej emisji do atmosfery pozwoli na stopniowe eliminowanie zagrożenia dla zdrowia ludzi, podnosząc tym samym jakość życia. Poprawa jakości powietrza w perspektywie długoterminowej wpłynie korzystnie na biosferę, natomiast ograniczenie emisji gazów cieplarnianych będzie miało długookresowe znaczenie w kontekście zmian klimatycznych. Skutki zmian klimatu, zwłaszcza wzrost temperatury, częstotliwości i nasilenia zjawisk ekstremalnych, występujące w ostatnich kilku dekadach pogłębiają się i wymagają podejmowania adekwatnych działań zapobiegawczych.

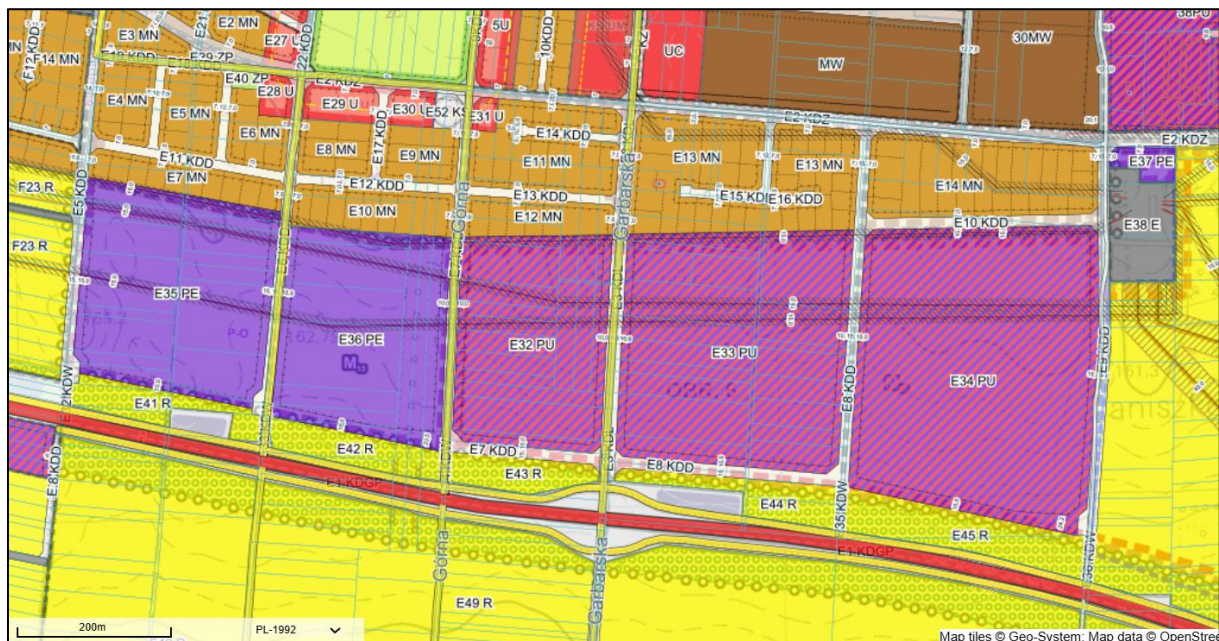
Pozytywny, bezpośredni i stały wpływ na powietrze atmosferyczne i klimat będzie miała termomodernizacja budynków oraz realizacja projektów OZE. Termomodernizacja budynków pozwoli na znaczące ograniczenie zużycia materiału opałowego i wpłynie na redukcję emisji szkodliwych zanieczyszczeń do powietrza atmosferycznego (głównie ze spalania węgla).

VII.6. Oddziaływania na powierzchnię ziemi i krajobraz

W projekcie Strategii planuje się przygotowanie terenów inwestycyjnych na terenie Gminy Opole Lubelskie, jak również realizację jednotorowej linii kolejowej i dróg lokalnych. Jeżeli będą to „inwestycje greenfield” (inwestycje realizowane od podstaw na terenie niezabudowanym i nieuzbrojonym), to z pewnością wystąpią przekształcenia powierzchni ziemi oraz zmiana funkcji terenów. Zmianie ulegnie także krajobraz. Z kolei „inwestycje brownfield” realizowane są na terenach wcześniej przekształconych, często przemysłowych. Powierzchnia ziemi na terenach brownfield nie ma charakteru naturalnego, pokrywa glebowa i szata roślinna zostały istotnie naruszone i zmienione. Nowe inwestycje (w zależności od charakteru) na takich terenach mogą przyczynić się do ich rewitalizacji. Oddziaływanie na krajobraz może mieć charakter pozytywny bądź negatywny i jest uzależniony od rodzaju i lokalizacji danego przedsięwzięcia, sposobu jego zaprojektowania oraz otaczającego terenu.

Zakres projektu ujętego w Strategii obejmuje przygotowanie terenów znajdujących się przy obwodnicy miasta (DW 747) pod inwestycję, w tym uzbrojenie terenu, opracowanie dokumentacji architektonicznej wraz z kosztorysem inwestorskim oraz wykonanie wewnętrznego układu komunikacyjnego. Tereny te zostały uwzględnione w Studium Uwarunkowań i Kierunków Zagospodarowania Przestrzennego Gminy Opole Lubelskie - w granicach administracyjnych miasta Opole Lubelskie (Uchwała Nr XXXIX/259/2017 z dnia 2017-09-29) oraz w miejscowym planie zagospodarowania przestrzennego (Uchwała Nr XX/133/2016 z dnia 2016-07-21 w sprawie uchwalenia zmiany miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego południowo – wschodniej części miasta

Opole Lubelskie) i oznaczone symbolem PU - Tereny zabudowy produkcyjnej, usługowej, magazynów i składów (ryc. 11). W opisywanym rejonie (teren Miasta Opole Lubelskie) będzie dominował krajobraz industrialny.

Ryc. 11. Rejon ulicy Górnej i Garbarskiej przy południowej obwodnicy Miasta Opole Lubelskie (DW 747) w dokumentach planistycznych gminy Opole Lubelskie.

Źródło: <https://opolelubelskie.e-mapa.net/>

Ustawa z dnia 3 lutego 1995 r. o ochronie gruntów rolnych i leśnych (t.j. Dz.U. 2024 poz. 82) stanowi, że przeznaczenia gruntów rolnych i leśnych na cele nierolnicze i nieleśne, wymagającego odpowiedniej zgody, dokonuje się w miejscowym planie zagospodarowania przestrzennego. Ponadto, przeznaczenie na cele nierolnicze i nieleśne gruntów rolnych stanowiących użytki rolne klas I–III wymaga uzyskania zgody ministra właściwego do spraw rozwoju wsi, natomiast przeznaczenie na cele nieleśne gruntów leśnych stanowiących własność Skarbu Państwa – wymaga uzyskania zgody ministra właściwego do spraw środowiska. W miarę możliwości należy unikać przeznaczania gleb wysokich klas bonitacyjnych na cele inwestycyjne.

Na poprawę walorów krajobrazowych gminy wpłynie realizacja następujących projektów:

- Budowa parków kieszonkowych;
- Utworzenie ogrodów sensorycznych;
- Zielone przystanki na terenie miasta.

Na obecnym etapie nie są znane potencjalne lokalizacje linii kolejowej i obiektów drogowych, co uniemożliwia pogłębione analizy środowiskowe.

VII.7. Oddziaływania na zasoby naturalne oraz na zabytki i dobra kultury

Działania zaproponowane w projekcie Strategii w większości mają charakter neutralny lub pozytywny w kontekście obiektów zabytkowych. Charakter pozytywny wynika z proponowanych działań ochronnych oraz prac konserwatorskich, w tym związanych z planowanymi w projekcie dokumentu remontami obiektów zabytkowych. Przykładowo, działania tego typu związane są z projektami:

- Utworzenie Miniskansenu (lub Zagrody tematycznej lub sieci Zagród tematycznych lub Małego Muzeum Wsi Opolskiej);
- Utworzenie Muzeum Regionalnego (lub Izby Regionalnej);
- Ochrona i remont zabytków na terenie miasta Opole Lubelskie – Program Remontu Kamienic.

Strategia nie zakłada eksploatacji zasobów naturalnych w obrębie gminy Opole Lubelskie.

VII.8. Oddziaływania skumulowane

W projekcie Strategii zdecydowanie przeważają zamierzenia, które charakteryzują się oddziaływaniami pozytywnymi na środowisko przyrodnicze (np. z zakresu energii odnawialnej, efektywności energetycznej, gospodarki wodno-ściekowej, ochrony bioróżnorodności, rozwoju gospodarki o obiegu zamkniętym), jak również pozytywnymi oddziaływaniami o charakterze społecznym. Realizacja celów strategicznych spowoduje kumulację oddziaływań pozytywnych, w szczególności w sferze ochrony klimatu i adaptacji do zmian klimatu, rozwoju energii odnawialnej oraz efektywności energetycznej, a także w sferze społecznej.

Do kumulacji potencjalnych oddziaływań negatywnych może dochodzić w obrębie planowanych terenów inwestycyjnych. Jednakże na obecnym etapie programowania rozwoju nie są znane obiekty, które znajdą się w obrębie terenów inwestycyjnych. W związku z tym analizowanie oddziaływań skumulowanych w odniesieniu do tych obiektów pozbawione jest podstaw merytorycznych. Niewątpliwie, skumulowane oddziaływania negatywne mogą dotyczyć rzek na obszarze gminy Opole Lubelskie przy założeniu braku działań poprawiających jakość wód (systemy kanalizacyjne, oczyszczanie ścieków, uporządkowanie gospodarki odpadami).

Realizacja proponowanych projektów nie powinna powodować skumulowanej uciążliwości dla terenów sąsiednich, w szczególności zabudowy mieszkaniowej oraz terenów podlegających ochronie na podstawie ustawy o ochronie przyrody. Ze szczególną uwagą należy potraktować lokalizację linii kolejowej w celu niedopuszczenia do kumulacji potencjalnych oddziaływań na środowisko z innymi obiektami liniowymi, głównie istniejącymi i planowanymi obiektami drogowymi.

VII.9. Oddziaływania na obszary chronione, w szczególności sieć Natura 2000

Proponowane w Strategii działania, biorąc pod uwagę ich charakter, lokalizację i skalę nie wpłyną negatywnie na najcenniejsze istniejące obszary chronione, w tym obszary Natura 2000: Opole Lubelskie (PLH060054) i Komaszycy (PLH060063).

W art. 6 ust. 3 i 4 dyrektywy siedliskowej 92/43/EWG określono etapową procedurę, która obejmuje trzy główne etapy³. Z punktu widzenia działań ocenianych w niniejszej Prognozie najistotniejsze znaczenie ma etap pierwszy.

Pierwsza część procedury składa się z etapu oceny wstępnej (z ang. „screening”) w celu ustalenia, czy plan lub przedsięwzięcie jest bezpośrednio związane z zarządzaniem obszarem Natura 2000, czy jest konieczne, i czy to samodzielnie, czy w połączeniu z innymi przedsięwzięciami lub planami, może mieć znaczący wpływ na obszar. Jeżeli badanie przesądzi, że prawdopodobne jest wystąpienie znaczących skutków dla obszaru, należy przeprowadzić odpowiednią ocenę.

Wstępna kontrola może się różnić dla planów i przedsięwzięć, w zależności od ich skali i prawdopodobnych skutków. Można ją przeprowadzić w czterech krokach:

- 1) ustalenie, czy plan lub przedsięwzięcie jest bezpośrednio związane z zarządzaniem obszarem Natura 2000 lub niezbędne do zarządzania nim;
- 2) zidentyfikowanie istotnych elementów planu lub projektu oraz ich prawdopodobnych oddziaływań;
- 3) określenie, na jakie (jeśli w ogóle) obszary Natura 2000 może mieć wpływ plan lub przedsięwzięcie, biorąc pod uwagę potencjalne skutki także w połączeniu z innymi planami lub przedsięwzięciami;
- 4) ocena, czy można wykluczyć prawdopodobne znaczące skutki dla obszaru Natura 2000.

Działania i zamierzenia projektowe ujęte w Strategii:

- nie są związane z zarządzaniem obszarami Natura 2000 Opole Lubelskie (PLH060054) i Komaszycy (PLH060063);
- ze względu na rodzaj, skalę działań oraz prawdopodobną lokalizację planowanych działań i zamierzeń inwestycyjnych (tereny inwestycyjne i linia kolejowa poza obszarami Natura 2000) nie przewiduje się znaczących negatywnych oddziaływań na obszary Natura 2000;
- nie wystąpi kumulacja oddziaływań z podobnymi działaniami i zamierzeniami w rejonie obszarów Natura 2000 na terenie gminy Opole Lubelskie;
- zdecydowanie można wykluczyć prawdopodobne znaczące, negatywne skutki dla obszarów Natura 2000 Opole Lubelskie (PLH060054) i Komaszycy (PLH060063).

Należy zwrócić uwagę na ograniczenia realizacji niektórych przedsięwzięć na terenie parku krajobrazowego. Zgodnie z Rozporządzeniem Nr 5 Wojewody Lubelskiego z dnia 23 marca 2005 r. w sprawie Wrzelowieckiego Parku Krajobrazowego, w Parku zakazuje się (między innymi):

³ Komisja Europejska 2021. Ocena planów i przedsięwzięć w odniesieniu do obszarów Natura 2000 -Wytyczne metodyczne dotyczące przepisów art. 6 ust. 3 i 4 dyrektywy siedliskowej 92/43/EWG. Zawiadomienie Komisji (Dziennik Urzędowy Unii Europejskiej 2021/C 437/01).

1) realizacji przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko (obecnie w rozumieniu przepisów ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko; zakaz ten nie dotyczy realizacji przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko, dla których sporządzenie raportu o oddziaływaniu na środowisko nie jest obowiązkowe i przeprowadzona procedura oceny oddziaływania na środowisko wykazała brak niekorzystnego wpływu na przyrodę i krajobraz parku krajobrazowego).

Zgodnie z Uchwałą Nr VI/83/2015 Sejmiku Województwa Lubelskiego z dnia 27 marca 2015 r. w sprawie Chodelskiego Obszaru Chronionego Krajobrazu na terenie Obszaru zakazuje się:

- 1) zabijania dziko występujących zwierząt, niszczenia ich nor i lęgówisk, innych schronień i miejsc rozrodu oraz tarlisk, złożonej ikry, z wyjątkiem amatorskiego połowu ryb oraz wykonywania czynności związanych z racjonalną gospodarką rolną, leśną, rybacką i łowiecką;
- 2) likwidowania i niszczenia zadrzewień śródpolnych, przydrożnych i nadwodnych, jeżeli nie wynikają one z potrzeby ochrony przeciwpowodziowej i zapewnienia bezpieczeństwa ruchu drogowego lub wodnego lub budowy, odbudowy, utrzymania, remontów lub naprawy urządzeń wodnych;
- 3) wykonywania prac ziemnych trwale zniekształcających rzeźbę terenu, z wyjątkiem prac związanych z zabezpieczeniem przeciwsztormowym, przeciwpowodziowym lub przeciwsuwiskowym lub utrzymaniem, budową, odbudową, naprawą lub remontem urządzeń wodnych;
- 4) dokonywania zmian stosunków wodnych, jeżeli służą innym celom niż ochrona przyrody lub zrównoważone wykorzystanie użytków rolnych i leśnych oraz racjonalna gospodarka wodna lub rybacka;
- 5) likwidowania naturalnych zbiorników wodnych, starorzeczy i obszarów wodno-błotnych;
- 6) lokalizowania obiektów budowlanych w pasie szerokości 100 m od linii brzegów rzek, jezior i innych zbiorników wodnych, z wyjątkiem urządzeń wodnych oraz obiektów służących prowadzeniu racjonalnej gospodarki rolnej, leśnej lub rybackiej.

Planowana realizacja linii kolejowej łączącej Opole Lubelskie z Puławami, zgodnie z zapisami art. 6 pkt 1a ustawy z dnia 21 sierpnia 1997 r. o gospodarce nieruchomościami (t.j. Dz.U. 2024 poz. 1145), zaliczana jest do inwestycji celu publicznego (wydzielenie gruntów pod linie kolejowe oraz ich budowa i utrzymanie). Inwestycjami celu publicznego są także projekty dotyczące:

- wydzielania gruntów pod drogi publiczne, drogi rowerowe i drogi wodne, budowa, utrzymywanie oraz wykonywanie robót budowlanych tych dróg, obiektów i urządzeń transportu publicznego, a także łączności publicznej i sygnalizacji;
- budowa i utrzymywanie publicznych urządzeń służących do zaopatrzenia ludności w wodę, gromadzenia, przesyłania, oczyszczania i odprowadzania ścieków oraz odzysku i unieszkodliwiania odpadów, w tym ich składowania lub ich wykorzystania w instalacji odnawialnego źródła energii wytwarzającej biogaz w rozumieniu art. 2 pkt 1 ustawy z dnia 20 lutego 2015 r. o odnawialnych źródłach energii (Dz. U. z 2023 r. poz. 1436, 1597, 1681 i 1762 oraz z 2024 r. poz. 834);
- wydzielanie gruntów pod publicznie dostępne samorządowe: ciągi piesze, place, parki, promenady lub bulwary, a także ich urządzenie, w tym budowa lub przebudowa.

Należy zauważyć, że na podstawie art. 17 ust. 2 oraz art. 24 ust. 2 ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody (t.j. Dz.U. 2024 poz. 1478) zakazy obowiązujące na terenie parków krajobrazowych oraz obszarów chronionego krajobrazu nie dotyczą realizacji inwestycji celu publicznego. Jednakże, inwestycje takie mogą podlegać procedurze oceny oddziaływania na środowisko zgodnie z przepisami ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (t.j. Dz.U. 2024 poz. 1112).

VIII. Informacje o możliwym transgranicznym oddziaływaniu na środowisko

W wyniku wdrożenia projektowanego dokumentu nie wystąpią negatywne oddziaływania transgraniczne. Wynika to z lokalizacji projektowych działań (znaczna odległość do wschodniej granicy państwowej) oraz ze skali i rodzaju proponowanych projektów.

IX. Rozwiązania mające na celu zapobieganie, ograniczanie lub kompensację przyrodniczą negatywnych oddziaływań na środowisko, mogących być rezultatem realizacji projektowanego dokumentu, w szczególności na cele i przedmiot ochrony obszaru Natura 2000 oraz integralność tego obszaru

Nie przewiduje się zastosowania kompensacji przyrodniczej w stosunku do obszarów Natura 2000 - Opole Lubelskie (PLH060054) i Komasyce (PLH060063). W rezultacie realizacji Strategii nie wystąpią negatywne oddziaływania na cele i przedmiot ochrony tych obszarów.

X. Propozycje dotyczące przewidywanych metod analizy skutków realizacji postanowień projektowanego dokumentu oraz częstotliwości jej przeprowadzania

System monitoringu strategii dostarcza informacji na temat stopnia osiągnięcia założonej wizji i wyznaczonych celów poprzez analizę wskaźników. Celem systemu monitoringu jest:

- dostarczenie informacji na temat sytuacji społeczno-gospodarczej gminy Opole Lubelskie i jej pozycji konkurencyjnej w województwie, jako podstawy do podejmowania decyzji zarządczych w zakresie ustalania priorytetów rozwojowych i alokacji środków na konkretne przedsięwzięcia,
- obserwacja występujących trendów i zjawisk zachodzących w otoczeniu zewnętrznym, tak by móc przygotować właściwe narzędzia i instrumenty wspierające rozwój gminy,
- zapewnianie spójności realizowanej w gminie polityki rozwoju (podejmowanych działań i inwestycji) ze strategicznymi celami rozwoju gminy.

Monitoring oparty będzie o zestawienie oczekiwanych rezultatów planowanych działań oraz wskaźników ich osiągnięcia, zawartych w Rozdziale 8 Strategii. System monitoringu, opisany w rozdziale 13 Strategii, stanowi podstawę do ewaluacji i oceny stopnia aktualności Strategii. Poza bieżącym monitorowaniem, zaleca się, aby dokument Strategii poddany został ewaluacji ex-post – po zakończeniu obowiązywania Strategii. Proces ten obejmować będzie oszacowanie jakości, wartości i znaczenia Strategii w odniesieniu do zakładanych kierunków działań, ocenę stopnia osiągnięcia celów

Strategii oraz analizę wpływu zrealizowanych przedsięwzięć na sytuację społeczną i gospodarczą gminy Opole Lubelskie.

Ponadto, proponuje się wykorzystanie danych gromadzonych przez Główny Inspektorat Ochrony Środowiska, Wojewódzki Inspektorat Ochrony Środowiska w Lublinie, Główny Urząd Statystyczny, Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Lublinie, jak również Urząd Miejski w Opolu Lubelskim w kontekście jakości powietrza atmosferycznego oraz jakości wód podziemnych i powierzchniowych. Istotnymi będą wskaźniki dotyczące postępów w realizacji OZE.

Zgodnie ze swoimi kompetencjami urząd gminy powinien monitorować bieżący stan zagospodarowania przestrzeni gminy i jego zmiany.

XI. Streszczenie w języku niespecjalistycznym

Strategia Rozwoju Gminy Opole Lubelskie na lata 2025 – 2030 obejmuje powierzchnię 19 373 km², zamieszkaną przez 16 189 osób. Strategia została opracowana w związku ze zmianą ustawy o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym (t.j. Dz.U. 2024 poz. 1130), a w konsekwencji zmianą ustawy o samorządzie gminnym (t.j. Dz.U. 2024 poz. 609). Zakres i metodyka opracowania Strategii zostały oparte o uwarunkowania i zasady określone w ustawie o samorządzie gminnym (t.j. Dz. U. z 2024 r., poz. 609) oraz w ustawie o zasadach prowadzenia polityki rozwoju (t.j. Dz. U. z 2024 r. poz. 324).

Misją Gminy Opole Lubelskie jest prowadzenie konsekwentnej polityki rozwoju, obejmującej inwestycje w infrastrukturę społeczną, gospodarczą i techniczną, w celu stworzenia dobrych warunków do zaspokajania potrzeb mieszkańców. Gmina stwarza warunki do budowania potencjału społeczno-gospodarczego, dbając przy tym o zrównoważoną przestrzeń i środowisko naturalne.

Wizja rozwoju Gminy Opole Lubelskie: Gmina Opole Lubelskie to obszar bezpieczny i atrakcyjny jako miejsce zamieszkania, pracy i wypoczynku, wykorzystujący swój potencjał turystyczny i kulturowy. Gmina rozwija swoją konkurencyjność, wzmacniając przy tym pozycję gospodarczą w regionie. Prowadzona jest odpowiedzialna polityka społeczna dzięki której stopniowo niwelowane są negatywne zjawiska społeczne i demograficzne.

W dokumencie programowym przewidziano trzy cele strategiczne oraz towarzyszące im kierunki działań:

Cel strategiczny 1 - Wzrost spójności społecznej

Kierunki działań:

- 1.1. Poprawa dostępności dla osób ze szczególnymi potrzebami
- 1.2. Wzrost jakości usług i infrastruktury pomocy społecznej
- 1.3. Zwiększenie atrakcyjności obiektów kultury i ochrona dziedzictwa kulturowego
- 1.4. Wzrost bezpieczeństwa publicznego
- 1.5. Doskonalenie jakości edukacji oraz rozwój kompetencji
- 1.6. Wsparcie dla funkcjonowania organizacji pozarządowych

Cel strategiczny 2 - Poprawa stanu środowiska i ochrona jego zasobów

Kierunki działań:

- 2.1. Zrównoważona gospodarka wodno – ściekowa
- 2.2. Poprawa dostępności zielonych przestrzeni publicznych
- 2.3. Wspieranie efektywności energetycznej i odnawialnych źródeł energii
- 2.4. Poprawa jakości i dostępności infrastruktury rekreacyjnej i sportowej
- 2.5. Wspieranie gospodarki o obiegu zamkniętym

Cel strategiczny 3 - Wzrost atrakcyjności gospodarczej i turystycznej

Kierunki działań:

- 3.1. Rozwój infrastruktury i usług turystycznych
- 3.2. Rozwój marki terytorialnej oraz promocja atrakcyjności inwestycyjnej
- 3.3. Wsparcie dla rozwoju przedsiębiorczości i lokalnej gospodarki
- 3.4. Poprawa dostępności komunikacyjnej
- 3.5. Rozwój elektronicznych usług publicznych i technologii cyfrowych

Zaproponowano również listę 43 projektów, które będą realizowały cele strategiczne w ramach poszczególnych kierunków działań.

Jeżeli strategia rozwoju wyznacza ramy dla późniejszej realizacji przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko, to zgodnie z art. 46 pkt 1 ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz ocenach oddziaływania na środowisko (t.j. Dz.U. 2024 poz. 1112 ze zm.) konieczne jest przeprowadzenie postępowania w sprawie strategicznej oceny oddziaływania na środowisko. W ramach postępowania opracowywana jest Prognoza oddziaływania na środowisko (dalej „Prognoza”) skutków realizacji projektowanego dokumentu. Zakres merytoryczny Prognozy określa art. 51.2 ustawy z dnia 3 października 2008 r.

Prognozę sporządzono stosując metody opisowe oraz analizy jakościowe wykorzystujące dostępne wskaźniki stanu środowiska, jak również identyfikacji i wartościowania skutków przewidywanych zmian w środowisku. Przeprowadzono analizę spójności celów Strategii z wiodącymi celami ochrony środowiska ustanowionymi na poziomie międzynarodowym i krajowym.

Zakres Prognozy oraz stopień szczegółowości informacji zawartych w opracowaniu został uzgodniony z Regionalnym Dyrektorem Ochrony Środowiska w Lublinie (pismo znak: WOOŚ.411.126.2024.ERU z dnia 23 grudnia 2024 r.) oraz z Lubelskim Państwowym Wojewódzkim Inspektorem Sanitarnym (pismo znak: DNS-NZ.7016.277.2024 z dnia 20 grudnia 2024 r.). Zgodnie z art. 52.1. ustawy z dnia 3 października 2008 r. informacje zawarte w prognozie oddziaływania na środowisko powinny być opracowane stosownie do stanu współczesnej wiedzy i metod oceny oraz dostosowane do zawartości i stopnia szczegółowości projektowanego dokumentu oraz etapu przyjęcia tego dokumentu w procesie opracowywania projektów dokumentów powiązanych z tym dokumentem.

Zapisy Strategii dotyczące planowanych projektów są ogólne i nie zawierają konkretnych ram czasowych ani szczegółów ilościowych oraz technologicznych. W kontekście niektórych proponowanych projektów nie są też znane szczegółowe lokalizacje. Z tych względów Prognoza ma charakter jakościowy.

Zgodnie z podziałem fizycznogeograficznym gmina Opole Lubelskie należy do makroregionu Wyżyny Lubelskiej. W jej obrębie wyróżnia się mezoregiony – Małopolski Przełom Wisły, Obniżenie

Chodelskie, Równinę Beżycką oraz Wzniesienia Urzędowskie. Na omawianym obszarze udokumentowano 13 złóż piasków i żwirów oraz jedno złożo torfów dla celów rolniczych. Najważniejszą rzeką na obszarze gminy Opole Lubelskie jest Chodelka wraz z jej dopływem Jankówką. Zgodnie z Rozporządzeniem Ministra Infrastruktury z dnia 4 listopada 2022 r. w sprawie Planu gospodarowania wodami na obszarze dorzecza Wisły (Dz. U. z 2023 r., poz. 300) na terenie gminy wyznaczone zostało 4 jednolite części wód powierzchniowych (JCWP), których stan ogólny oceniony został jako zły. Dla wszystkich JCWP stwierdzono zagrożenie nieosiągnięcia celów środowiskowych. Na terenie gminy Opole Lubelskie znajdują się obszary zagrożenia powodzią zlokalizowane wzdłuż Chodelki. Obszar gminy znajduje się w obrębie Głównego Zbiornika Wód Podziemnych (GZWP) nr 406 Niecka lubelska (Lublin) oraz w obrębie jednolitej części wód podziemnych (JCWPd) nr 88 – kod GW200088. Gleby brunatne wylugowane i kwaśne zajmują 50 % powierzchni użytków rolnych, natomiast gleby płowe zajmują 17,6 %. Na terenie gminy przeważają gleby na gruntach ornym dobrej i średniej jakości, podścielone piaskami i glinami lekkimi, z których największa część jest zakwalifikowana do II – IV klasy bonitacyjnej.

Pod względem przyrodniczym szczególnie wyróżnia się obszar Wrzelowieckiego Parku Krajobrazowego i Chodelskiego Obszaru Chronionego Krajobrazu. Najcenniejsze obiekty i tereny gminy Opole Lubelskie objęte są ochroną prawną w postaci: 7 pomników przyrody, Wrzelowieckiego Parku Krajobrazowego i Chodelskiego Obszaru Chronionego Krajobrazu oraz 2 obszarów Natura 2000 (Opole Lubelskie PLH060054, Komaszycy PLH060063). Przez obszar gminy przebiega projektowany korytarz ekologiczny o znaczeniu krajowym - Małopolski Przełom Wisły (GKPdC-4A). W rejestrze zabytków województwa lubelskiego widnieje 15 zabytków nieruchomych oraz 4 zabytki archeologiczne na terenie gminy.

Najistotniejszymi problemami ochrony środowiska na obszarze gminy Opole Lubelskie są w szczególności:

- niski poziom zorganizowanego odbioru i oczyszczania ścieków komunalnych oraz brak kontroli nad stanem technicznym indywidualnych zbiorników bezodpływowych,
- „niska emisja” z ogrzewania indywidualnego,
- niechęć mieszkańców do podłączania się do kanalizacji sanitarnej,
- słaby stan nawierzchni dróg na terenie gminy powodujący zwiększone zużycie paliw, a tym samym podniesioną emisję zanieczyszczeń do atmosfery,
- niedostateczna świadomość ekologiczna mieszkańców w zakresie selektywnej zbiórki odpadów lub nieprawidłowa segregacja odpadów,
- niekontrolowany rozwój turystyki i różnych form rekreacji, np.: jazda quadami, crossami, wyścigi, itp., w miejscach do tego nie przeznaczonych bądź podlegających ochronie,
- wzrastający ruch samochodowy i związany z tym powstający hałas oraz zanieczyszczenia powietrza,
- powstawanie nielegalnych składowisk śmieci.

Cele projektu Strategii są zgodne z celami: Polityki ekologicznej państwa 2030 – strategia rozwoju w obszarze środowiska i gospodarki wodnej, Krajowego planu na rzecz energii i klimatu na lata 2021-2030, Polityki energetycznej Polski do 2040 r., a także Strategicznego planu adaptacji dla sektorów i obszarów wrażliwych na zmiany klimatu do roku 2020 z perspektywą do roku 2030. Wspieranie zrównoważonego rozwoju i wdrażanie prawa wspólnotowego w dziedzinie ochrony środowiska zapewni w szczególności realizacja celu strategicznego 2 - „Poprawa stanu środowiska i ochrona jego zasobów”.

Wiele proponowanych projektów ma charakter nieinwestycyjny i w związku z tym ich bezpośredni wpływ na środowisko można określić jako neutralny. Pośrednio, w przyszłości mogą charakteryzować się natomiast oddziaływaniami pozytywnymi – np. działania edukacyjne. W ramach prowadzonych analiz odniesiono się do proponowanych celów strategicznych i związanych z nimi projektów. Zidentyfikowano potencjalne oddziaływania pozytywne i negatywne i poddano je ocenie zgodnie z wymaganiami ustawowymi. Ocena charakteru prognozowanych oddziaływań przybiera w niektórych przypadkach niejednorodny charakter. Przykładowo, zgodnie z obowiązującym prawem, budowa sieci wodno – kanalizacyjnych o długości powyżej 1 km zaliczana jest do przedsięwzięć, które mogą potencjalnie znacząco oddziaływać na środowisko. Z drugiej strony takie przedsięwzięcia charakteryzuje się oddziaływaniami pozytywnymi na środowisko wodne i zdrowie ludzi.

Charakter proponowanych projektów wskazuje, że będą przeważały oddziaływania o charakterze neutralnym dla środowiska oraz oddziaływania pozytywne. Przykładowo, cel strategiczny 2 - „Poprawa stanu środowiska i ochrona jego zasobów” zawiera kierunki działań, których realizacja wzmocni zrównoważony rozwój, racjonalną gospodarkę wodną i gospodarkę odpadami oraz ograniczy negatywne oddziaływania na klimat i bioróżnorodność.

Nie przewiduje się realizacji przedsięwzięć mogących zawsze znacząco oddziaływać na środowisko zgodnie z Rozporządzeniem Rady Ministrów z dnia 10 września 2019 r. w sprawie przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko (Dz.U. 2019 poz. 1839). Podczas sporządzania niniejszej Prognozy nie dysponowano danymi i informacjami, na podstawie których można byłoby jednoznacznie przesądzić o ryzyku wystąpienia znacząco negatywnych oddziaływań lub braku takich oddziaływań w odniesieniu do niektórych proponowanych przedsięwzięć (projektów, działań). Przepuszcza się, że rozstrzygnięcia w tym kontekście będą możliwe wówczas, gdy zadania projektowe zostaną skonkretyzowane i powstaną karty informacyjne planowanych przedsięwzięć. Biorąc pod uwagę stopień szczegółowości analizowanego dokumentu programowego Prognoza ma charakter ostrzegawczy, wskazując zamierzenia, które potencjalnie mogą być problematyczne z punktu widzenia ochrony środowiska. Do projektów, które mogą potencjalnie znacząco oddziaływać na środowisko można zaliczyć:

- Przygotowanie terenów inwestycyjnych na terenie Gminy Opole Lubelskie,
- Kolej w Opolu Lubelskim – likwidacja regionalnego wykluczenia kolejowego,
- Budowa / modernizacja dróg na terenie Gminy Opole Lubelskie wraz z infrastrukturą towarzyszącą,
- Budowa i modernizacja sieci wodno – kanalizacyjnej,
- Modernizacja oczyszczalni ścieków.

Dwa projekty zlokalizowane będą poza obszarami chronionymi (Przygotowanie terenów inwestycyjnych na terenie Gminy Opole Lubelskie; Modernizacja oczyszczalni ścieków), natomiast w stosunku do trzech projektów brak dokładnych informacji dotyczących ich lokalizacji w kontekście obszarów chronionych.

W projekcie Strategii ujęto szereg działań, które generować będą przeważające pozytywne oddziaływania na środowisko i zdrowie ludzi. Należą do nich projekty, w szczególności w obrębie kierunków:

- 2.1. Zrównoważona gospodarka wodno – ściekowa,
- 2.2. Poprawa dostępności zielonych przestrzeni publicznych,
- 2.3. Wspieranie efektywności energetycznej i odnawialnych źródeł energii,
- 2.4. Poprawa jakości i dostępności infrastruktury rekreacyjnej i sportowej,
- 2.5. Wspieranie gospodarki o obiegu zamkniętym.

Szereg projektów, które wykazują neutralny charakter z punktu widzenia oddziaływania na środowisko przyrodnicze będą miały istotne, pozytywne oddziaływanie społeczne. W szczególności chodzi o projekty w ramach następujących kierunków działań:

- 1.1. Poprawa dostępności dla osób ze szczególnymi potrzebami,
- 1.2. Wzrost jakości usług i infrastruktury pomocy społecznej,
- 1.3. Zwiększenie atrakcyjności obiektów kultury i ochrona dziedzictwa kulturowego,
- 1.4. Wzrost bezpieczeństwa publicznego,
- 1.5. Doskonalenie jakości edukacji oraz rozwój kompetencji,
- 1.6. Wsparcie dla funkcjonowania organizacji pozarządowych,
- 3.5. Rozwój elektronicznych usług publicznych i technologii cyfrowych.

W projekcie Strategii zdecydowanie przeważają zamierzenia, które charakteryzują się oddziaływaniami pozytywnymi na środowisko przyrodnicze (np. z zakresu energii odnawialnej, efektywności energetycznej, gospodarki wodno-ściekowej, ochrony bioróżnorodności, rozwoju gospodarki o obiegu zamkniętym), jak również pozytywnymi oddziaływaniami o charakterze społecznym. Realizacja celów strategicznych spowoduje kumulację oddziaływań pozytywnych, w szczególności w sferze ochrony klimatu i adaptacji do zmian klimatu, rozwoju energii odnawialnej oraz efektywności energetycznej, a także w sferze społecznej.

Do kumulacji potencjalnych oddziaływań negatywnych może dochodzić w obrębie planowanych terenów inwestycyjnych. Jednakże na obecnym etapie programowania rozwoju nie są znane obiekty, które znajdują się w obrębie terenów inwestycyjnych. W związku z tym analizowanie oddziaływań skumulowanych w odniesieniu do tych obiektów pozbawione jest podstaw merytorycznych. Niewątpliwie, skumulowane oddziaływania negatywne mogą dotyczyć rzek na obszarze gminy Opole Lubelskie przy założeniu braku działań poprawiających jakość wód (systemy kanalizacyjne, oczyszczanie ścieków, uporządkowanie gospodarki odpadami).

Proponowane w Strategii działania, biorąc pod uwagę ich charakter, lokalizację i skalę nie wpłyną negatywnie na najcenniejsze istniejące obszary chronione, w tym obszary Natura 2000: Opole Lubelskie (PLH060054) i Komasyce (PLH060063). Budowa nowej linii kolejowej na trasie Opole Lubelskie – Puławy prawdopodobnie będzie częściowo zlokalizowana w Chodelskim Obszarze Chronionego Krajobrazu. Zakłada się, że docelowa lokalizacja tej linii kolejowej uwzględni w jak największym stopniu walory przyrodnicze Chodelskiego OCK i jego ekologiczne powiązania, w tym miejsca występowania cennych siedlisk i gatunków.

W wyniku wdrożenia projektowanego dokumentu nie wystąpią negatywne oddziaływania transgraniczne. Wynika to z lokalizacji projektowych działań (znaczna odległość do wschodniej granicy państwowej) oraz ze skali i rodzaju proponowanych projektów.

Monitoring Strategii oparty będzie o zestawienie oczekiwanych rezultatów planowanych działań oraz wskaźników ich osiągnięcia, zawartych w Rozdziale 8 Strategii. System monitoringu stanowi podstawę do ewaluacji i oceny stopnia aktualności Strategii. Poza bieżącym monitorowaniem, zaleca się, aby dokument poddany został ewaluacji ex-post – po zakończeniu obowiązywania Strategii. Proces ten obejmować będzie oszacowanie jakości, wartości i znaczenia Strategii w odniesieniu do zakładanych kierunków działań, ocenę stopnia osiągnięcia celów Strategii oraz analizę wpływu zrealizowanych przedsięwzięć na sytuację społeczną i gospodarczą gminy Opole Lubelskie.

Ponadto, proponuje się wykorzystanie danych gromadzonych przez Główny Inspektorat Ochrony Środowiska, Wojewódzki Inspektorat Ochrony Środowiska w Lublinie, Główny Urząd Statystyczny, Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Lublinie, jak również Urząd Miejski w Opolu Lubelskim w kontekście jakości powietrza atmosferycznego oraz jakości wód podziemnych i powierzchniowych. Istotnymi będą wskaźniki dotyczące postępów w realizacji OZE.

Wykorzystane materiały

Babuchowski J. 2012. Opracowanie ekofizjograficzne podstawowe dla Miasta i Gminy Opole Lubelskie.

Brzezińska-Wójcik T., Chabudziński Ł., Gajek G. 2021. Wzniesienia Urzędowskie (343.15). [W:] Richling A., Solon J., Macias A., Balon J., Borzyszkowski J., Kistowski M. (red.). Regionalna geografia fizyczna Polski. Bogucki Wyd. Naukowe, Poznań, s. 430-431.

FPP Enviro Sp. z o.o. Ekspertyza dotycząca wpływu linii kolejowych na zwierzęta oraz szlaki migracji dla projektów inwestycyjnych z perspektywy 2014 – 2020. Część nr 1 Ssaki, z wyjątkiem nietoperzy. https://www.plksa.pl/files/public/user_upload/pdf/Ochrona_srodowiska/19.04.2017/Ekspertyza_PK_P_ETAP_III_mini.pdf

Gajek G., Chabudziński Ł. 2021. Małopolski Przełom Wisły (343.11). [W:] Richling A., Solon J., Macias A., Balon J., Borzyszkowski J., Kistowski M. (red.). Regionalna geografia fizyczna Polski. Bogucki Wyd. Naukowe, Poznań, s. 425–427.

Gajek G., Chabudziński Ł. 2021. Równina Bełżycka (343.13). [W:] Richling A., Solon J., Macias A., Balon J., Borzyszkowski J., Kistowski M. (red.). Regionalna geografia fizyczna Polski. Bogucki Wyd. Naukowe, Poznań, s. 429.

GIOŚ, Regionalny Wydział Monitoringu Środowiska w Lublinie 2024. Roczna ocena jakości powietrza w województwie lubelskim. Raport wojewódzki za 2023 rok. Lublin, kwiecień 2024.

GIOŚ. Ocena stanu jednolitych części wód rzek i zbiorników zaporowych w latach 2016-2021 na podstawie monitoringu. <https://wody.gios.gov.pl/pjwp/publication/RIVERS/88>

Komisja Europejska 2021. Ocena planów i przedsięwzięć w odniesieniu do obszarów Natura 2000 - Wytoczne metodyczne dotyczące przepisów art. 6 ust. 3 i 4 dyrektywy siedliskowej 92/43/EWG. Zawiadomienie Komisji (Dziennik Urzędowy Unii Europejskiej 2021/C 437/01).

Mikołajków J., Sadurski A. (red.) 2017. Informator PSH. Główne zbiorniki wód podziemnych w Polsce. Państwowy Instytut Geologiczny – Państwowy Instytut Badawczy, Warszawa.

Państwowy Instytut Geologiczny – Państwowy Instytut Badawczy, 2017. Informator PSH. Główne Zbiorniki Wód Podziemnych w Polsce.

Państwowy Instytut Geologiczny - Państwowy Instytut Badawczy, Państwowa Służba Hydrogeologiczna, 2020. Raport o stanie jednolitych części wód podziemnych w dorzeczach – stan na rok 2019. Listopad 2020, Warszawa.

PIG-PIB 2024. Bilans zasobów złóż kopalin w Polsce wg stanu na 31 XII 2023 r. Warszawa 2024.

PIG-PIB. Mapa Głównych Zbiorników Wód Podziemnych (stan na dzień 31.12.2023).

Poradnik dotyczący włączania problematyki zmian klimatu i różnorodności biologicznej do oceny oddziaływania na środowisko. ISBN 978-92-79-28969-9, Unia Europejska, 2013.

Richling A., Solon J., Macias A., Balon J., Borzyszkowski J., Kistowski M. (red.) 2021. Regionalna geografia fizyczna Polski. Bogucki Wyd. Naukowe, Poznań.

Woś A. 1999. Klimat Polski. Wydawnictwo Naukowe PWN, Warszawa.

Zieliński P., Chabudziński Ł. 2021. Obniżenie Chodelskie (343.14). [W:] Richling A., Solon J., Macias A., Balon J., Borzyszkowski J., Kistowski M. (red.). Regionalna geografia fizyczna Polski. Bogucki Wyd. Naukowe, Poznań, s. 429-430.

Dokumenty programowe i prawne

Krajowy plan na rzecz energii i klimatu na lata 2021-2030 (Dokument przyjęty przez Komitet do Spraw Europejskich na posiedzeniu w dniu 18 grudnia 2019 r.).

Miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego południowo – wschodniej części miasta Opole Lubelskie. Uchwała Nr XX/133/2016 z dnia 2016-07-21 w sprawie uchwalenia zmiany miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego południowo – wschodniej części miasta Opole Lubelskie.

Ósmy Program działań Unii Europejskiej na rzecz środowiska (Rada UE przyjęła 8 program działań w zakresie środowiska 29 marca 2022 r.; Decyzja Parlamentu Europejskiego i Rady w sprawie ogólnego unijnego programu działań w zakresie środowiska do 2030 r. COM(2020) 652 final. Bruksela, dnia 14.10.2020 r.)

Plan gospodarowania wodami w obszarze dorzecza Wisły (Dz.U. 2016, poz. 1911).

Polityka ekologiczna państwa 2030 – strategia rozwoju w obszarze środowiska i gospodarki wodnej (Rada Ministrów uchwaliła dokument 16 lipca 2019 r.).

Polityka energetyczna Polski do 2040 r. (Monitor Polski 2021 r., poz. 264).

Program ochrony środowiska dla województwa lubelskiego na lata 2020-2023 z perspektywą do roku 2027 (Uchwała Sejmiku Województwa Lubelskiego z dnia 3 grudnia 2019 r. Nr XII/201/2019).

Program ochrony środowiska województwa lubelskiego 2030 (Uchwała nr DXXV/9252/2023 Zarządu Województwa Lubelskiego z dnia 1 grudnia 2023 r.).

Rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 10 września 2019 r. w sprawie przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko (Dz.U. 2019 poz. 1839).

Rozporządzenie Ministra Infrastruktury z dnia 4 listopada 2022 r. w sprawie Planu gospodarowania wodami na obszarze dorzecza Wisły (Dz. U. z 2023 r., poz. 300).

Studium Uwarunkowań i Kierunków Zagospodarowania Przestrzennego Gminy Opole Lubelskie - w granicach administracyjnych miasta Opole Lubelskie. Uchwała Nr XXXIX/259/2017 z dnia 2017-09-29.

Strategia Rozwoju Województwa Lubelskiego do 2030 roku. Lublin, marzec 2021 (Uchwała Nr XXIV/406/2021 Sejmiku Województwa Lubelskiego z dnia 29 marca 2021 roku).

Strategiczny plan adaptacji dla sektorów i obszarów wrażliwych na zmiany klimatu do roku 2020 z perspektywą do roku 2030 (Ministerstwo Środowiska, 2013).

Załącznik Nr 1 do obwieszczenia Nr 1/2024 Lubelskiego Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków w Lublinie z dnia 7 lutego 2024 r. - wykaz zabytków wpisanych do rejestru "A" zabytków nieruchomych województwa lubelskiego.

Załącznik Nr 2 do obwieszczenia Nr 1/2024 Lubelskiego Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków w Lublinie z dnia 7 lutego 2024 r. - wykaz zabytków wpisanych do rejestru "C" zabytków archeologicznych województwa lubelskiego.

Strony internetowe

Bank Danych Lokalnych <https://bdl.stat.gov.pl>

Generalna Dyrekcja Ochrony Środowiska <https://geoserwis.gdos.gov.pl>

Geoportal krajowy <https://mapy.geoportal.gov.pl>

Główny Inspektorat Ochrony Środowiska - Portal jakości wód powierzchniowych

<https://wody.gios.gov.pl/pjwp/>

Hydroportal ISOK https://wody.isok.gov.pl/imap_kzgw/

Mapa korytarzy ekologicznych w Polsce <https://mapa.korytarze.pl/>

Urząd Miejski w Opolu Lubelskim – System Informacji Przestrzennej <https://opolelubelskie.e-mapa.net/>

Spis rycin i tabel

Ryciny

Ryc. 1. Obszar objęty Strategią Rozwoju Gminy Opole Lubelskie na lata 2025 – 2030.

Ryc. 2. Położenie makroregionu Wyżyna Lubelska (343.1) i podział na mezoregiony.

Ryc. 3. Obszar zagrożenia powodziowego w gminie Opole Lubelskie.

Ryc. 4. Główny Zbiornik Wód Podziemnych (GZWP) nr 406 Niecka lubelska (Lublin).

Ryc. 5. Gmina Opole Lubelskie w obrębie JCWPd 88 (GW200088).

Ryc. 6. Użytkowanie terenu w gminie Opole Lubelskie.

Ryc. 7. Podział województwa lubelskiego na strefy dla celów oceny jakości powietrza za 2023 rok.

Ryc. 8. Obszary prawnie chronione w gminie Opole Lubelskie.

Ryc. 9. Obszary Natura 2000 na terenie gminy Opole Lubelskie.

Ryc. 10. Projektowany korytarz ekologiczny w gminie Opole Lubelskie.

Ryc. 11. Rejon ulicy Górnej i Garbarskiej przy południowej obwodnicy Miasta Opole Lubelskie (DW 747) w dokumentach planistycznych gminy Opole Lubelskie.

Tabele

Tab. 1. Lista projektów zintegrowanych przewidzianych do realizacji w ramach Strategii Rozwoju Gminy Opole Lubelskie na lata 2025 – 2030.

Tab. 2. Wybrane dane statystyczne dla gminy Opole Lubelskie (BDL 2023).

Tab. 3. Wykaz złóż piasków i żwirów - tys. t.

Tab. 4. Wykaz złóż torfów dla celów rolniczych - tys. m³.

Tab. 5. Charakterystyka JCWP na terenie Gminy Opole Lubelskie.

Tab. 6. Wyniki monitoringu JCWP na terenie gminy Opole Lubelskie w latach 2018-2021.

Tab. 7. Stan jakości JCWPd nr 88.

Tab. 8. Wykaz zabytków wpisanych do rejestru "A" zabytków nieruchomości województwa lubelskiego w gminie Opole Lubelskie.

Tab. 9. Wykaz zabytków wpisanych do rejestru "C" zabytków archeologicznych województwa lubelskiego znajdujących się w gminie Opole Lubelskie.

Tab. 10. Projekty, które mogą potencjalnie znacząco oddziaływać na środowisko.

Załącznik 1. Oświadczenie autora prognozy.

31 grudnia 2024 roku

OŚWIADCZENIE

Zgodnie z ustawą z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (tekst jednolity: Dz.U. 2024 poz. 1112 ze zm.) oświadczam, że spełniam wymagania zawarte w art. 74a ust.2.

Jestem świadomy odpowiedzialności karnej za złożenie fałszywego oświadczenia.

Witold Włodarczyk